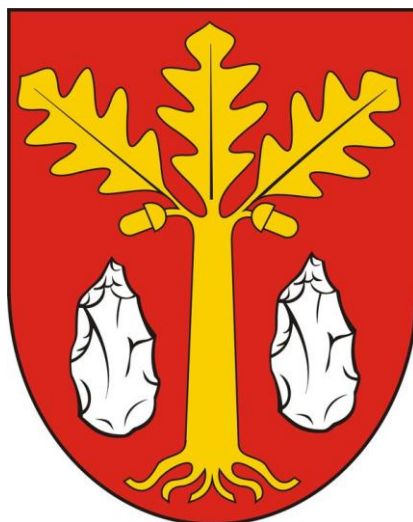

GMINA BODZECHÓW

Lokalny Program Rewitalizacji

dla

miejsowości

Bodzechów

na lata

2009 - 2015

InicjatywaLokalna.pl

BODZECHÓW, PAŹDZIERNIK 2009

Opracowano zgodnie z „Wytycznymi Instytucji Zarządzającej RPOWŚ dotyczącymi przygotowania Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013”

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

<i>Autor</i>	<i>Podpis</i>
<i>mgr inż. Barbara Wilkowska</i>	
<i>mgr Katarzyna Cichoń</i>	
<i>mgr Paweł Walczyszyn</i>	

InicjatywaLokalna.pl

InicjatywaLokalna.pl

ul. Targowa 18, 25-520 Kielce

ul. Słowackiego 24/72, 35-060 Rzeszów

tel./fax 041 343 01 24

e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl

www.inicjatywalokalna.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	6
I CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W CENTRUM GMINY.....	19
1.1 Zagospodarowanie przestrzenne	21
1.1.1 Granice stref ochrony konserwatorskiej.....	23
1.1.2 Uwarunkowania ochrony środowiska	24
1.1.3 Własność gruntów i budynków	25
1.1.4 Infrastruktura techniczna.....	27
1.1.5 Identyfikacja problemów.....	32
1.2 Gospodarka.....	33
1.2.1 Główni pracodawcy – struktura i trendy	33
1.2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie centrum Gminy/trendy	34
1.2.3. Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach/trendy .	35
1.2.4 Identyfikacja problemów.....	36
1.3 Sfera społeczna.....	37
1.3.1 Struktura demograficzna i społeczna/trendy	37
1.3.2. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji	40
1.3.3 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych	42
1.3.4 Struktura organizacji pozarządowych	43
1.3.5 Identyfikacja problemów.....	47
1.4 Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi ww. sektorów	48
1.5. Analiza SWOT	49
II NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO MIEJSCOWOŚCI I REGIONU.....	53
1. Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020.....	53
2. Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2006 – 2014.....	54
3. Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów.....	56
4. Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bodzechów na lata 2007 – 2013.....	57

5.	Strategia	Rozwoju	Powiatu
	Ostrowieckiego.....	Błąd!	Nie zdefiniowano
	zakładki.		
6.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Bodzechów na lata 2005 – 2013		59
7.	Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno – gospodarczych.....		60
III ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI, CELE I OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ			
62			
1.	Podokresy programowania: 2009 – 2015 i lata następne		62
2.	Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru (wyznaczenie granic) i uzasadnienie z opisem komplementarności zadań w ramach poszczególnych obszarów		62
3.	Podział na zadania i projekty inwestycyjne		67
4.	Kryteria wyboru pilotażu i kolejność realizacji.		68
5.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć (produkty i rezultaty).....		69
IV PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2009 – 2015 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM.....			
72			
1.	Planowane działania przestrzenne (techniczno - materialne) w latach 2009 – 2015 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym.....		72
2.	Plan działań gospodarczych w latach 2009-2015 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym		74
3.	Plan działań społecznych w latach 2007 - 2013 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym		75
V.	Wytyczne w zakresie mieszkalnictwa		76
VI. PLAN FINANSOWY REWITALIZACJI NA LATA 2009 – 2015 (OBLIGATORYJNY) I NA LATA NASTĘPNE (FAKULTATYWNY)			
79			
VII. SYSTEM WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI			
83			
VIII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....			
85			
1.	System monitorowania i aktualizacji programu rewitalizacji		85
2.	Sposoby oceny programu rewitalizacji		86
3.	Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....		87
4.	Konsultacje społeczne i współpraca partnerska w ramach programu rewitalizacji		90
Podsumowanie			
91			
Bibliografia.....			
Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.			

Spis Zdjęć i Rysunków.....	94
Spis Wykresów.....	94
Spis Tabel.....	95

Podstawowe pojęcia

Rewitalizacja (łac. *revita* – dosłownie: przywrócenie do życia, ożywienie) – kompleksowy, skoordynowany, wieloletni proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, prowadzony na obszarze zdegradowanym (spełniającym warunki art. 47 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828 z dnia 8 grudnia 2006 roku), inicjowany przez jednostkę samorządu terytorialnego w celu wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, w szczególności poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne. Jej celem jest też zachowanie walorów historycznych (w tym głównie urbanistycznych i architektonicznych), podkreślenie ich unikalności i kolorytu lokalnego, co może zwiększyć ich atrakcyjność turystyczną, a tym samym przyczynić się do wzrostu szans rozwojowych.

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) – wieloletni, interdyscyplinarny, zintegrowany program operacyjny, bazujący na współpracy różnych podmiotów podczas przygotowania, opracowania i realizacji. Przyjęty i koordynowany przez jednostkę samorządu terytorialnego, realizowany zgodnie z określonym harmonogramem czasowym i finansowym z określonych źródeł, mający na celu rewitalizację określonego obszaru zdegradowanego lub obszarów zdegradowanych. Określenie prawidłowych kierunków działań w LPR stanowi podstawę do pozyskania środków z funduszy europejskich.

Obszar programu rewitalizacji – teren, dla którego opracowuje się i realizuje Lokalny Program Rewitalizacji, obejmujący całość lub część terenu znajdującego się w stanie kryzysowym.

Projekt rewitalizacyjny – operacja – przedsięwzięcie, które jest częścią programu rewitalizacji, w ramach którego realizowane są zadania inwestycyjne, społeczne lub ekonomiczne. Projekt rewitalizacyjny w ramach RPOWŚ 2007 – 2013 jest przygotowywany przez jednostkę samorządu terytorialnego i powinien być w miarę możliwości, realizowany we współpracy z partnerami, zarówno publicznymi jak i prywatnymi.

WSTĘP

Lokalny Program Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów jest podstawą do wprowadzenia oraz koordynacji działań przywracających funkcje społeczno – gospodarcze na terenach wymagających wsparcia oraz działań mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego oraz estetyki i ładu urbanistycznego tych obszarów. LPR należy do narzędzi strategicznych, umożliwiających samorządowi oraz innym podmiotom chcącym się zaangażować w proces rewitalizacji, ubieganie się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013, działanie 6.2 „Rewitalizacja małych miast”.

Lokalny Program Rewitalizacji został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Bodzechów. Wszelkie zmiany treści LPR związane z jego ewentualną aktualizacją bądź uzupełnieniem będą również wymagały akceptacji Rady Gminy.

Jako rewitalizację rozumie się kompleksowy, skoordynowany, wieloletni proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, prowadzonych na obszarze zdegradowanym. Zgodnie z art. 47 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828 z dnia 8 grudnia 2006 roku za obszary dotknięte lub zagrożone degradacją fizyczną i wykluczeniem społecznym uznaje się tereny, które spełniają przynajmniej dwa z następujących kryteriów:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- niekorzystne trendy demograficzne;
- niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji;
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska;
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców.

Niezadawalający stan centrum Bodzechowa wynika z zaniechań w zakresie bieżących remontów i odnowy infrastruktury, które skutkują postępującą degradacją przestrzeni oraz z braku dostosowania struktur przestrzennych i ich funkcji do nowych zmieniających się w czasie potrzeb. Główną przyczyną takiego stanu są niewystarczające środki finansowe.

Procesy degradacji odbierają danym obszarom wartość i atrakcyjność. Zabudowa przestaje być źródłem dochodu i staje się ciężarem dla Gminy. Powstanie nowych inwestycji jest bardzo trudne.

Rewitalizacja ujmowana jest w kilku aspektach, spośród których za najważniejsze należy uznać:

- ekonomiczny – tworzenie nowych miejsc pracy, rozpowszechnianie aktywności gospodarczej,
- społeczny – zapobieganie patologiom społecznym, w tym przestępczości i marginalizacji,
- kulturowy – zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez remonty, modernizację, konserwację obiektów zabytkowych i przestrzeni publicznej.

Lokalny Program Rewitalizacji umożliwi kompleksową modernizację zdegradowanego obszaru centrum Bodzechowa oraz wskazuje konkretne zadania do realizacji.

Rysunek 1. Koncepcja zagospodarowania centrum miejscowości Bodzechów.

Źródło: Projekt architektoniczny zagospodarowania – koncepcja.

Obszar rewitalizacji

Gmina Bodzechów jest jedną z dwóch gmin w Województwie Świętokrzyskim gdzie siedziba władz gminnych znajduje się poza obszarem terytorialnym gminy. Urząd Gminy zlokalizowany jest w pobliskim Ostrowcu Świętokrzyskim. Pozostałe instytucje użyteczności publicznej (Szkoła, Przedszkole, Ośrodek Zdrowia, Biblioteka, Gminny Ośrodek Kultury) znajdują się już w samym Bodzechowie, który stanowi swoiste centrum Gminy. Również ze względu na ważną funkcję kulturalną i rozrywkową miejscowości Bodzechów przypisuje się jej rolę centrum Gminy. Odbywają się tu między innymi ważne w życiu Gminy imprezy kulturalne i sportowe oraz takie uroczystości jak np. dożynki czy mecze piłkarskie.

Rewitalizacja często utożsamiana jest z poprawą stanu zdegradowanej infrastruktury miejskiej, terenów przemysłowych i powojkowych, jednakże może być prowadzona nie tylko na tych obszarach. Do takich obszarów zdecydowanie zaliczyć można również obszary wiejskie. Często tereny te charakteryzują się stagnacją oraz ubytkiem ludności. Nie jest tu możliwy dynamiczny rozwój przedsiębiorczości, szczególnie usług, głównie z uwagi na brak ich odbiorców. Na obszarach wiejskich można zaobserwować niesprzyjające trendy demograficzne, związane ze starzeniem się społeczeństwa, co ma niekorzystne skutki zarówno społeczne jak i ekonomiczne. W wyniku zmian i przekształceń strukturalnych znaczna część obszarów wiejskich odczuwa problem wysokiego bezrobocia. Wiąże się z tym wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego. Najbardziej zagrożone bezrobociem na obszarach wiejskich są osoby z niskim poziomem wykształcenia i bez przygotowania zawodowego. Poziom wykształcenia mieszkańców wsi jest nadal bardzo niski i stanowi niejednokrotnie barierę podjęcia działalności w innych zawodach niż rolnicze, w tym także na własny rachunek. Młodzież na wsi, znacznie częściej niż ta w miastach, wybiera szkołę zawodową, czego główną przyczyną są względy ekonomiczne (trudniejsza sytuacja dochodowa ludności wiejskiej, koszty dojazdu itp.).

Samorząd lokalny podczas wyznaczania obszarów wymagających rewitalizacji powinien kierować się kryteriami określonymi art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r.

Zaplanowane w ramach LPR działania dotyczą miejscowości Bodzechów i obejmują centralny obszar miejscowości, który można podzielić na następujące strefy:

- sportowo – rekreacyjną: stadion sportowy i pobliski plac zabaw wraz z terenami przyległymi;
- spacerowo – użytkową: ulice Opatowska i Szkolna;

- mieszkalną.

Wszystkie trzy wymienione wyżej strefy tworzą spójny obszar centrum Bodzechowa. To w tej części miejscowości odbywają się lokalne imprezy, skumulowany jest handel i usługi oraz obiekty użyteczności publicznej.

Mapa, prezentująca w/w obszar rewitalizacji znajduje się w dalszej części opracowania – strona 67.

Struktura Lokalnego Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów na lata 2009-2015 zawiera:

- **część diagnostyczna** [opis stanu istniejącego na obszarze planowanym do rewitalizacji, charakterystyka ta obejmuje aspekty społeczne, ekonomiczne, infrastrukturalne, środowiskowe, zawiera skwantyfikowane dane wraz z elementami ich analizy oraz identyfikację problemów występujących na obszarze wymagającym rewitalizacji oraz analizę strategiczną SWOT],
- **opis celów**, które zostaną osiągnięte w wyniku zrealizowania Lokalnego Programu Rewitalizacji w kontekście urbanistycznym, infrastrukturalnym, społecznym, środowiskowym oraz ekonomicznym. Warto zaznaczyć, iż monitorowaniu właściwej realizacji celów służą skwantyfikowane wskaźniki (opisane w dalszej części opracowania). LPR ma jasno wyznaczone ramy czasowe (lata 2009-2015) oraz:
  - uwzględnia poszczególne etapy prowadzenia działań rewitalizacyjnych,
  - wyraźnie wyznacza obszar rewitalizowany,
  - określa funkcje obszaru rewitalizowanego.
- **opis przedsięwzięć**, które zostaną podjęte w celu realizacji LPR. Istotną częścią opisu przedsięwzięć jest ich plan finansowy wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania (budżet Gminy, środki prywatne, programy pomocowe UE, itp.).
- **informacje na temat:**
  - instytucji koordynującej prowadzenie działań rewitalizacyjnych oraz zasad włączania partnerów publicznych i prywatnych w projekty rewitalizacyjne,
  - metod i harmonogramu monitorowania realizacji LPR, jak również procedur aktualizacji dokumentu.

Metodologia tworzenia LPR

Na etapie tworzenia Programu przyjęto podstawowe zasady (należy je również stosowane na etapie jego realizacji):

1. **„programowania”** – cele LPR są realizowane w ramach kompleksowego systemu programowania wieloletniego na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym, co sprzyja komplementarności realizowanych przedsięwzięć. Przy tworzeniu LPR wykazano zgodność i spójność Lokalnego Programu Rewitalizacji m.in. z następującymi dokumentami strategicznymi:
  - „Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów”,
  - „Plan Odnowy Miejscowości Bodzechów”;
  - „Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bodzechów na lata 2007 - 2013”;
  - „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bodzechów”;
  - „Plan Gospodarki Odpadami Gminy Bodzechów” .
2. **„strategicznego zarządzania rozwojem obszaru rewitalizowanego”** – LPR stanowi ważne narzędzie planowania strategicznego rozwoju miejscowości i całej Gminy, gdyż wpływ obszaru rewitalizowanego na rozwój miejscowości i Gminy jest kluczowy (rewitalizacja napędza rozwój przedsiębiorczości zwłaszcza handlowo-usługowej).
3. **„partnerstwa”** – LPR jest dokumentem uwzględniającym szeroką współpracę i dialog pomiędzy podmiotami społecznymi – organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami – Partnerami LPR, którzy uczestniczyli w jego tworzeniu i na każdym etapie mogli wносить uwagi/sugestie,
4. **„koncentracji”** – polega na koncentrowaniu zasobów na ograniczonej liczbie wybranych obszarów (ekonomicznym, społecznym, kulturowym) ważnych dla trwałego długofalowego rozwoju obszaru rewitalizowanego,
5. **„kompleksowości i koordynacji”** – LPR nie jest wyłącznie dokumentem władz gminnych realizujących zadania własne – jest narzędziem koordynacji celów i działań prorozwojowych na rzecz rozwoju obszaru rewitalizowanego przez Partnerów LPR (samorząd Gminy Bodzechów, Radę Sołecką, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe) oraz koordynacji z działaniami na szczeblu gminnym,
6. **„oceny”** – LPR będzie podlegał ocenie (odnośnie założeń, sytuacji w miejscowości, doboru celów i priorytetów, wykorzystania środków, spełnienia

założeń i uzyskania przewidywanych rezultatów); projekty zakładane do realizacji w LPR podlegają także ocenie efektywności ekonomicznej.

Proces tworzenia LPR przebiegał wg następującego harmonogramu:

1. Spotkanie rozpoczynające:
  - a. omówienie problematyki i celów Lokalnego Programu Rewitalizacji, omówienie aktualnego stanu miejscowości, określenie ram czasowych, zadań i kosztów;
  - b. wybranie osoby do kontaktu podczas tworzenia LPR.
2. Analiza zgromadzonych danych, prace nad tworzeniem Lokalnego Programu Rewitalizacji.
3. Spotkanie warsztatowe w Bodzechowie z członkami stowarzyszeń, kierownikami jednostek samorządowych, przedsiębiorcami, aktywnymi mieszkańcami, władzami miejscowości i Gminy Bodzechów:
  - a. prezentacja informacji na temat Lokalnego Programu Rewitalizacji (wyjaśnienie charakteru, obszaru, potrzeb przeprowadzenia rewitalizacji);
  - b. warsztaty – analiza potrzeb obszaru przy współudziale obecnych na spotkaniu;
  - c. przedstawienie założeń okresu realizacji, kosztorysu, harmonogramu;
  - d. zdefiniowanie Partnerów LPR;
  - e. przeprowadzenie ankiety podsumowującej.
4. Prezentacja LPR na Sesji Rady Gminy – przyjęcie projektu LPR.
5. Opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko LPR.
6. Przeprowadzenie konsultacji społecznych.
7. Prezentacja LPR na Sesji Rady Gminy – przyjęcie LPR wraz z Prognozą.

Opracowany przy takich założeniach Lokalny Program Rewitalizacji daje wysokie prawdopodobieństwo, że rozwiązania, które zostały w nim zawarte są właściwe i przyczynią się do rozwoju nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej miejscowości i zarazem Gminy Bodzechów.

W dniu 16 września 2009 roku w Szkole w Bodzechowie odbyło się spotkanie warsztatowe, podczas którego dokonano analizy potrzeb obszaru oraz w oparciu o nie wskazano główne cele w podziale na działania przestrzenne (techniczno – materialne), gospodarcze i społeczne. Wypracowane przez uczestników spotkania założenia zostały wykorzystane przy opracowywaniu niniejszego dokumentu i uwzględnione w planach działań na lata 2009 – 2013 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym.

Zdjęcie 1. Warsztaty w Bodzechowie.

Źródło: *InicjatywaLokalna.pl*

Poszczególne grupy podczas spotkania wskazały na następujące, problemy występujące we wsi Bodzechów:

1. Zły stan dróg szczególnie wewnętrznych na osiedlach (robotnicze);
2. Mała ilość chodników;
3. Brak boiska treningowego dla młodzieży;
4. Mało miejsc parkingowych koło stadionu;
5. Zły stan techniczny budynku Świetlicy Wiejskiej;
6. Problemy komunikacyjne na skrzyżowaniu koło kościoła i stadionu;
7. Złe warunki lokalowe, za mała powierzchnia Biblioteki, brak czytelnicy;
8. Brak ogólnodostępnego WC;
9. Brak monitoringu w miejscach newralgicznych (plac zabaw, przejścia dla pieszych, stadion);
10. Brak budynków socjalnych;
11. Zły stan techniczny budynków komunalnych (osiedle robotnicze);
12. Niepełne oświetlenie w miejscowości, brak na stadionie;
13. Zły stan domu kultury i niewystarczające zaplecze;
14. Brak muszli koncertowej;
15. Brak infrastruktury technicznej na stadionie: bieżnia, oświetlenie, trybuna dla kibiców, boiska do siatkówki, koszykówki i tenisa;

16. Zły stan techniczny istniejącego placu zabaw, zagraża bezpieczeństwu bawiących się tam dzieci;
17. Brak tras turystycznych, spacerowych w miejscowości.

Uczestnicy warsztatów za najważniejsze potrzeby Bodzechowa uznali:

1. Odnowienie i doposażenie stadionu sportowego oraz jego oświetlenie i montaż monitoringu.
2. Budowa muszli koncertowej.
3. Termomodernizacja osiedla robotniczego oraz poprawa stanu dróg w jego obrębia.
4. Remont placu zabaw i montaż monitoringu.
5. Budowa parkingów przy stadionie, ośrodku zdrowia i szkole.
6. Poprawienie wizerunku miejscowości, urządzenie i uporządkowanie zieleni w miejscowości.
7. Stworzenie nowych miejsc pracy.
8. Stworzenie miejsc rekreacyjno – wypoczynkowych.

Cel główny i cele szczegółowe Lokalnego Programu Rewitalizacji

Celem głównym **LPR**, do osiągnięcia w perspektywie roku 2015, jest

***wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój gospodarczy i społeczny
miejscowości Bodzechów.***

Dokument ma na celu pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach.

Aby osiągnąć cel główny należy zrealizować w obszarze rewitalizowanym następujące cele cząstkowe:

1. poprawić estetykę i zagospodarowanie centrum Bodzechowa;
2. ożywić gospodarczo i społecznie miejscowość;
3. zintegrować mieszkańców Bodzechowa;
4. zwiększyć bezpieczeństwo w centrum miejscowości;

5. rozwiązać problemy społeczne (w tym problem z patologiami społecznymi, takimi jak alkoholizm, przemoc w rodzinie, brak możliwości aktywnego spędzania czasu przez młodzież i osoby dorosłe);
6. utworzyć nową infrastrukturę rekreacyjną i sportową oraz rozwinąć i ulepszyć już istniejącą;
7. rozwinąć usługi związane z obsługą ruchu turystycznego.

Realizacji zamierzonych celów służą komplementarne działania rewitalizacyjne. Oczekiwane rezultaty zostaną osiągnięte tylko wtedy, gdy zrealizowane będą wszystkie zadania.

Wpływ działań LPR na polityki horyzontalne UE

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w LPR oddziałują pozytywnie na następujące polityki horyzontalne UE, tj.:

1. **Politykę równych szans** - we wszystkich operacjach inwestycyjnych będzie uwzględniona zasada równych szans:
  - kobiet i mężczyzn do pracy, o ile w wyniku realizacji projektów uda się bezpośrednio przez Beneficjenta wygenerować takie miejsca pracy,
  - dostępu do obiektów i miejsc bez względu na płeć, wiek, wykształcenie, orientację seksualną, stopień niepełnosprawności.
2. **Politykę społeczeństwa informacyjnego** – każda inwestycja (o ile będzie to uzasadnione zakresem) będzie realizowana zgodnie z polityką społeczeństwa informacyjnego.
3. **Politykę zatrudnienia** - projekty przewidziane do realizacji w ramach LPR będą bezpośrednio bądź pośrednio generować nowe, stałe miejsca pracy. Osiągnięcie celu głównego LPR tj.: rozwój gospodarczy i społeczny miejscowości Bodzechów oraz wzrost estetyki funkcjonalnej przestrzeni publicznej, szczególnie służące podniesieniu atrakcyjności dla ruchu turystycznego. Przyczyni się to w sposób bezpośredni do tworzenia tzw. klimatu przedsiębiorczości.
Pozytywnie bądź neutralnie na:
4. **Politykę ochrony środowiska** – gdyż Beneficjent będzie brał pod uwagę wpływ realizacji projektów na środowisko:
  - uwzględni procedurę konsultacji i opiniowania Lokalnego Programu Rewitalizacji zgodnie z art. 46 i 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227), która weszła w życie 15 listopada 2008 roku (zwanej ustawą OOS). Artykuł ten nakłada obowiązek przeprowadzania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentów strategicznych (m. in. programów w dziedzinie transportu, gospodarki wodnej, turystyki i wykorzystania terenu) opracowanych przez organy administracji. Zapisy te są przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

- uwzględni zgodność projektów z „Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko” (Dz. U. 2004, nr 257, poz. 2573z późn. zm.).

Etapy realizacji Lokalny Program Rewitalizacji

LPR dla miejscowości Bodzechów został przygotowany na lata 2009 – 2015, obejmuje więc obecny okres programowania Unii Europejskiej oraz lata następne, co pozwala na lepsze rozplanowanie wydatkowania środków, a także gwarantuje ciągłość i trwałość urzeczywistnienia zadań. Realizacja LPR została podzielona na dwa etapy.

I Etap rewitalizacji odbywać się będzie w obrębie ścisłego centrum miejscowości gdzie zlokalizowane są główne budynki użyteczności publicznej oraz obiekty rekreacyjno - sportowe.

W ramach tego obszaru zlokalizowane są:

- strefa sportu – stadion sportowy wraz z boiskami do piłki nożnej oraz koszykówki;
- strefa skweru – plac zabaw wraz z terenem przyległym stanowiącym miejsce odpoczynku;
- chodniki przy głównych ciągach komunikacyjnych w Bodzechowie (ulica Opatowska i Szkolna) łączące punkty strategiczne wsi: Plac Zborny, Świetlicę Wiejską, Poczta, Szkołę Podstawową i Gimnazjum, Przedszkole, Ośrodek Zdrowia oraz Stadion Sportowy;
- droga dojazdowa do bloków komunalnych położonych przy Stadionie Sportowym.

W I etapie rewitalizacji przeprowadzone zostaną następujące zadania: modernizacja i doposażenie Stadionu Sportowego w Bodzechowie, zagospodarowanie terenu skweru w centrum miejscowości, wykonanie chodników od skweru do Placu Zbornego jak również odcinka od ul. Opatowskiej do ośrodka zdrowia i szkoły oraz urządzenie terenów przyległych, a także remont drogi dojazdowej do bloków komunalnych.

II Etap w przeważającej części zlokalizowany będzie w strefie mieszkalnej: komunalne bloki położone w centrum miejscowości wraz z najbliższym otoczeniem (chodniki, tereny zielone oraz parking). Obiekty mieszkalne zostaną odremontowane, a pobliskie tereny zagospodarowane. W ramach tego etapu zaplanowano również wprowadzenie stylowego oświetlenia wzdłuż ulicy Kolejowej.

Znaczenie zadań wymienionych w LPR dla rozwoju miejscowości i Gminy

LPR stanowi niezbędny dokument dla Gminy Bodzechów przy ubieganiu się o dotację ze środków UE (np. z „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013”, działanie 6.2 „Rewitalizacja małych miast”). Nie jest to jednak jedynie załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu (-ów), ale stanowi on realne narzędzie dla władz gminnych i mieszkańców do wykorzystania przy planowaniu i wdrażaniu konkretnych działań w obrębie obszaru rewitalizowanego (zgodnie z zasadami przyjętymi przy opracowywaniu i realizacji LPR). Szanse na realizację wzrastają dzięki zaangażowaniu w jego tworzenie i wdrażanie Partnerów LPR, czyli stowarzyszeń oraz przedsiębiorców zainteresowanych rewitalizacją centrum miejscowości Bodzechów. Już na etapie opracowywania LPR byli oni włączeni w proces jego przygotowywania (ankieta, spotkanie robocze, zebrania wiejskie, indywidualne rozmowy z mieszkańcami, itp.), będą także aktywni na etapie realizacji (np. uczestnicząc w pracach Zespołu ds. Wdrażania LPR).

Zdjęcie 2. Spotkanie warsztatowe w Bodzechowie.

Źródło: *InicjatywaLokalna.pl*

Konieczność rewitalizacji centrum Bodzechowa wynika przede wszystkim z potrzeb mieszkańców, którzy na co dzień borykają się z miejscowymi problemami oraz turystów. Deficyt prac remontowych i związany z nim wysoki stopień degradacji infrastruktury w postaci zaawansowanego zużycia technicznego i zestarzenia funkcjonalnego obiektów również przyczynił się do podjęcia decyzji o przeprowadzeniu rewitalizacji. Proces degradacji szczególnie zauważalny jest na osiedlu komunalnym położonym bezpośrednio w centrum miejscowości. Zadaniem rewitalizacji jest poprawa estetyki przestrzeni, podniesienie atrakcyjności centrum Bodzechowa, wykreowanie miejsca atrakcyjnego do zamieszkania, stworzenie mechanizmu zachęt do inwestowania w nowe i istniejące w otoczeniu obiekty oraz przyciągnięcie mieszkańców miejscowości i okolic do spędzania tu swojego wolnego czasu.

Działania związane z rewitalizacją obszaru sportowo - rekreacyjnego wynikają zarówno z potrzeby wzrostu aktywności mieszkańców Bodzechowa jak i ożywienia ruchu turystycznego, co przyczyni się do wzrostu gospodarczego. Dzięki realizacji projektu problemy związane z brakiem infrastruktury sportowo – rekreacyjnej i turystycznej zostaną rozwiązane. Kompleksowe zagospodarowanie centrum miejscowości wpłynie na poprawę wizerunku miejscowości i Gminy.

LPR a zrównoważony rozwój regionu

Zgodnie ze „Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku” jedną z zasad na której opiera się rozwój regionu, jest jego zrównoważony rozwój. Koncepcja ta ma na celu „(...) zagwarantowanie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności

regionu (...) uwzględniając zachowanie równowagi przyrodniczej i równoważenie szans w dostępie do środowiska oraz trwałość podstawowych procesów przyrodniczych; oznacza ona potrzebę preferowania i wzmacniania takich procesów rozwoju, które będą przyczyniały się do ograniczenia zużycia zasobów w ogóle, a nieodnawialnych w szczególności oraz minimalizowania wytwarzania odpadów i zanieczyszczeń” (s.73). *Lokalny Program Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów na lata 2009-2015* w pełni wpisuje się w/w koncepcję. Realizacja przyjętych założeń procesu rewitalizacji ma duży wpływ na zrównoważony rozwój województwa świętokrzyskiego, gdzie jednym z celów jest kształtowanie ładu przestrzennego w zagospodarowaniu centrów Gmin oraz poprawa ich wizerunku, co warunkuje efekt w postaci lepszego wizerunku nie tylko obszaru rewitalizowanego ale i całego województwa świętokrzyskiego.

Bodzechów ze względu na swoją lokalizację stanowi ważny punkt w województwie świętokrzyskim. Gmina położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie ostrowieckim okalając miasto Ostrowiec Świętokrzyski z wyjątkiem północno-zachodniej jego części. Gmina ma również korzystne połączenia komunikacyjne z innymi ośrodkami takimi jak Skarżysko -Kamienna, Sandomierz, Ożarów. Najważniejsze arterie komunikacyjne przebiegające przez teren Gminy stanowią:

- droga krajowa Nr 9 Radom - Rzeszów
- droga wojewódzka Nr 751 Suchedniów - Ostrowiec
- droga wojewódzka Nr 755 Ostrowiec - Zawichost
- droga wojewódzka Nr 754 Ostrowiec - Bałtów

Dobra lokalizacja, o której wspomniano wcześniej, walory przyrodniczo - krajobrazowe: obecność cennych obszarów – Rezerwat Lisiny Bodzechowskie, ciekawe zabytki i obiekty (zabytkowy kościół w Bodzechowie, dworek rodziny Gombrowicza, Plac Zborny) przyciągają turystów. Dlatego ważne jest aby stworzyć w Bodzechowie swoistą wizytówkę Gminy i całego regionu.

I CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W CENTRUM GMINY

Historia miejscowości Bodzechów

Gmina Bodzechów znajduje się w północno – wschodniej części województwa świętokrzyskiego, na skarpie Wyżyny Opatowskiej. Bodzechów powstał za panowania dynastii Jagiellonów. Historyczne zapiski o Bodzechowie pojawiają się już na przełomie XIII i XIV wieku, natomiast pierwszy zapis źródłowy pochodzi z 1414 roku. Początkowo miejscowość nazywała się Bodzechcow, który należał do Bodzechca herbu Rawicz. Z pierwotnej nazwy Bodzechcow ukształtowała się później nazwa Bodzechów.

W ciągu wieków Bodzechów jako wieś i Gmina oraz należące do niej sołectwa przechodziły różne okresy historyczne w dawnym powiecie opatowskim i historii dawnego województwa kieleckiego. Od 1795 roku Bodzechów i okolice pozostawały w zaborze austriackim, od 1809 w Księstwie Warszawskim, a od 1815 w Królestwie Polskim. Na początku XIX w. Bodzechów należał do Jacka Małachowskiego. W późniejszym okresie przeszedł na własność rodziny Kotkowskich. Ciekawe są wzmianki o Bodzechowie sprzed ponad 100 lat. Wieś Bodzechów, leżąca nad rzeką Kamienną w powiecie opatowskim parafii Denków, w 1880 roku posiadała 9 285 mórg rozległych gruntów dworskich, wzorowe gospodarstwo, Urząd Gminy, szkołę początkową, znaczące zakłady fabryczne i górnicze, jak kopalnie rudy, wielki piec, fryszerki i kuźnie. Mieszkańcy tych terenów zajmowali się w przeszłości wyrobem narzędzi kamiennych z krzemienia wydobywanego w Krzemionkach Opatowskich. Prawdziwą perłą Gminy Bodzechów jest neolityczna kopalnia krzemienia pasiastego w Krzemionkach.

W XIX wieku w Gminie Bodzechów istniało 5 fabryk, wielkie piece oraz wytwórnia alkoholi. W 1897 roku założone zostały Zakłady Górniczo – Hutnicze, znane również jako Zakłady Żelazne „Bodzechów”. W Bodzechowie istniała też Cegielnia Towarzystwa Akcyjnego. 16 grudnia 1863 roku miała miejsce bitwa oddziału Zygmunta Chmieleńskiego z wojskami rosyjskimi podczas Powstania Styczniowego. 30 marca 1943 roku oddział partyzantów AK pod dowództwem Mieczysława Wąsa *Rogacza* opanował magazyn Wehrmachtu w Bodzechowie. Zginęło kilku żołnierzy niemieckich. Partyzanci nie ponieśli strat. Zdobyte zaopatrzenie wojskowe zostało wywiezione z Bodzechowa na kilku wozach. Po II wojnie światowej majątki ziemskie odebrano właścicielom i je znacjonalizowano. W

późniejszym czasie nastąpił rozwój wsi, położono drogi asfaltowe, kanalizację, linię telefoniczną i elektryczną.

Ciekawym może być fakt, że w 1944 roku w Bodzechowie urodziła się wokalistka Mira Kubasińska. Polska piosenkarka, wokalistka blues rockowego zespołu Breakout.

Niewątpliwie jedną z największych osobistości żyjących w Bodzechowie był Witold Gombrowicz. W swoim dzienniku pisał on:

„Moja matka z domu Kotkowska. Nie jest pewne, niestety owszem, jest raczej nie pewne, pochodzenie Kotkowskich od mitycznego Ścibora. Ale jak by nie było, Bodzechów; gniazdo ich rodzinne (gdzie część dzieciństwa spędziłem), za czasu dziadka mego, Ignacego Kotkowskiego, trzysta włók liczył przedniej ziemi sandomierskiej. Dwór czcigodny, przez Małachowskich stawiany, w parku stuletnim, po którym duch kanclerza Małachowskiego przechadzał się w noce drżące pełnią”

Na terenie Gminy znajduje się wiele zabytków świadczących o bogatej historii tych terenów. Najcenniejszym obiektem są Krzemionki, które ze względu na swoją unikatowość zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Do ważniejszych obiektów zabytkowych należy między innymi zespół kościoła parafialnego z XVIII wieku i cmentarz grzebalny z XIX w. Bodzechowie.

Zdjęcie 3. Zabytkowy kościół parafialny w Bodzechowie.

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Na terenie miejscowości Bodzechów znajdują się następujące zabytki:

- Drewniany kościół parafialny p.w. Świętej Zofii z XVIII wieku, przeniesiony do Bodzechowa w 1932 roku ze wsi Wsola. Obok kościoła znajduje się drewniana dzwonnica z 1937 roku, kamienny krzyż z 1848 roku i figura Najświętszej Marii Panny.
- Zespół dworski w Bodzechowie: pozostałości dworu, park podworski, budynek stajni dworskiej, budynek obory dworskiej (nr rej. 459 z dnia 15.04.1967 r.)
- Zespół Zakładu Wielkopieczowego w Bodzechowie,
- Przydrożne figurki:
  - Figura św. Jana Nepomucena z 1755r., nie zachowała się do dzisiejszych czasów w całości,
  - Figura św. Rocha z 1850r. przy ul. Opatowskiej,
  - Krzyż z 1865r., na Placu Zbornym,
  - Krzyż z 1848r., na cmentarzu kościelnym,
  - Figura Marii Panny z 1949r. na cmentarzu kościelnym,
  - Figura św. Jacka, który trzyma monstrancję, przy ul. Zamłynie, wystawiona przez Jacka Małachowskiego na początku XIX w.

We wschodniej części doliny w miejscowości Bodzechów położony jest rezerwat przyrody 'Lisiny Bodzechowskie', który tworzą drzewostany lasów mieszanych oraz liczne wąwozy i jary. W składzie rezerwatu znajduje się dawny park podworski, a w bezpośredniej jego bliskości podworskie zabudowania gospodarcze należące dawniej do sławnych rodów Małachowskich i Kotkowskich, skoligaconych z Gombrowiczami.

Gmina Bodzechów posiada również tradycje narodowo – wyzwolenicze.

1.1 ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Gmina Bodzechów położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie ostrowieckim okalając miasto Ostrowiec Świętokrzyski z wyjątkiem północno-zachodniej części miasta. Sąsiaduje ona od zachodu i północnego zachodu z Gminą Kunów, od północy z Gminą Siemno (która należy do województwa mazowieckiego), od południowego zachodu z Gminą Waśniów, od południa częściowo z Gminami: Waśniów, Sadowie i Ćmielów, od wschodu z Gminą Ćmielów, od północnego wschodu z Gminą Bałtów. Swoim zasięgiem obejmuje 27 wsi. Sołectwa w Gminie

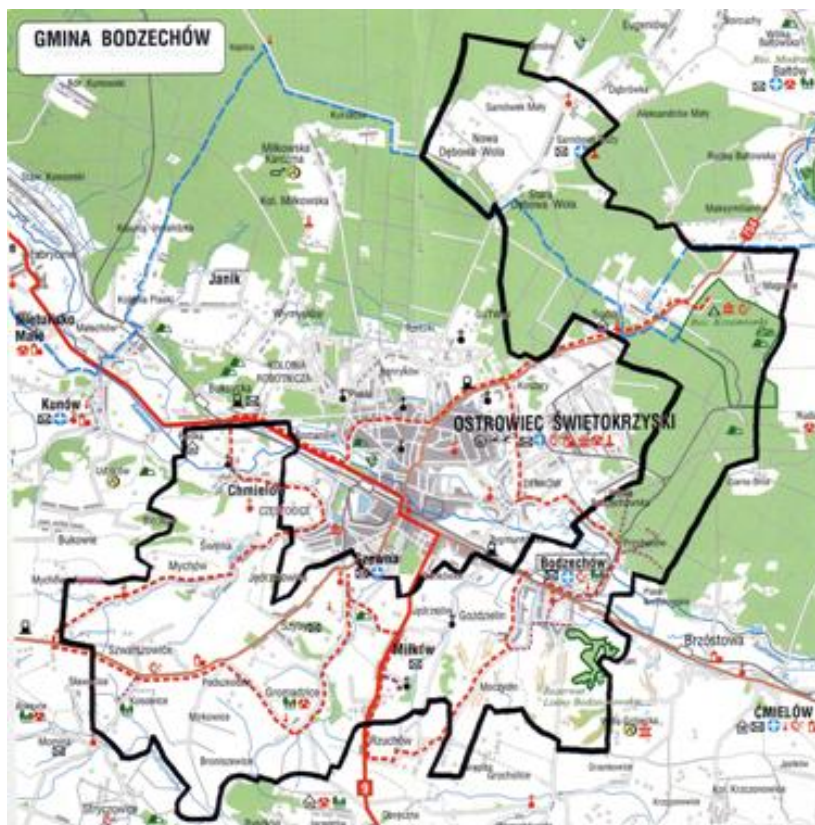

Bodzechów to: Bodzechów, Broniszowice, Chmielów, Denkówek, Goździelin, Gromadzice, Jędrzejowice, Jędrzejów, Kosowice, Magonie, Miłków, Mirkowice, Mychów, Mychów Kolonia, Nowa Dębowa Wola, Podzkodzie, Przyborów, Romanów, Sarnówek Duży, Sarnówek Mały, Stara Dębowa Wola, Sudół, Szewna, Szwarszowice, Szyby, Świrna, Wólka Bodzechowska.

Bodzechów – to wieś (współrzędne geograficzne: 50° 54' N, 21° 26' E) oddalona o ok. 5 km na wschód od Ostrowca Świętokrzyskiego. Wg danych UG Bodzechów liczy 1 696 mieszkańców (stan na 31.09.2009r.). Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka Nr 755 Ostrowiec – Zawichost.

Bodzechów graniczy od północy z Wólką Bodzechowską i Baranowem, od wschodu z Piaskami Grójeckimi i Grójcem, od południa z Goździelinem, od zachodu z Denkówkiem.

Rysunek 2. Położenie Gminy i miejscowości Bodzechów.

Źródło: Urząd Gminy Bodzechów.

Miejscowość Bodzechów położona jest wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 755. Centrum miejscowości aktualnie zlokalizowane jest przy zabytkowym kościele oraz stadionie sportowym i rozciąga się wzdłuż ulicy Opatowskiej aż do Placu Zbornego. Przy trasie tej

położone są między innymi: budynek Ochotniczej Straży Pożarnej, w którym zlokalizowana jest obecnie Gminna Biblioteka Publiczna, pełniąca rolę kulturotwórczą, Świetlica Wiejska, Poczta oraz obiekty handlowo - usługowe i plac zabaw. Od ul. Opatowskiej odchodzi również jedna z głównych ulic w miejscowości – Szkolna. Przy drodze tej położona jest Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Przedszkole oraz Ośrodek Zdrowia wraz z apteką. Od niedawna przy trasie tej funkcjonuje również boisko utworzone w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”. Przy zjeździe z ulicy Opatowskiej na ulicę Kolejową (droga wojewódzka nr 755) położony jest stadion sportowy na którym odbywa się wiele spotkań piłkarskich ligi powiatowej i gminnej. Za stadionem znajdują się trzy bloki wraz z zapleczem należące do osiedla robotniczego.

Wieś Bodzechów pełni w Gminie rolę zarówno centrum usługowego, jak i kulturalnego. Ważne jest zatem zachowanie jej charakteru i klimatu, maksymalne przystosowanie dla potrzeb lokalnej ludności, dbałość o estetykę otoczenia z uwzględnieniem komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwój turystycznych funkcji miejscowości.

1.1.1 GRANICE STREF OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

Na terenie miejscowości Bodzechów można wyróżnić następujące zabytki:

- Drewniany kościół parafialny p.w. Świętej Zofii z XVIII w. przeniesiony ze wsi Wsola, całkowicie przebudowany 1937,
- Zespół dworski w Bodzechowie,
- Zespół Zakładu Wielkopieczowego w Bodzechowie
- Przydrożne figurki:
  - Figura św. Jana Nepomucena z 1755r., nie zachowała się do dzisiejszych czasów w całości,
  - Figura św. Rocha z 1850r. przy ul. Opatowskiej,
  - Krzyż z 1865r., na Placu Zbornym,
  - Krzyż z 1848r., na cmentarzu kościelnym,
  - Figura Marii Panny z 1949r. na cmentarzu kościelnym,
  - Figura św. Jacka, który trzyma monstrancję, przy ul. Zamłynie, wystawiona przez Jacka Małachowskiego na początku XIX w.

Do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisany został zespół dworski z pierwszej połowy XIX, nr rej.: 459 z 15.04.1967:

- piwnice dworu
- stajnia
- obory
- park, nr rej.: 584 z 11.12.1957.

1.1.2 UWARUNKOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA

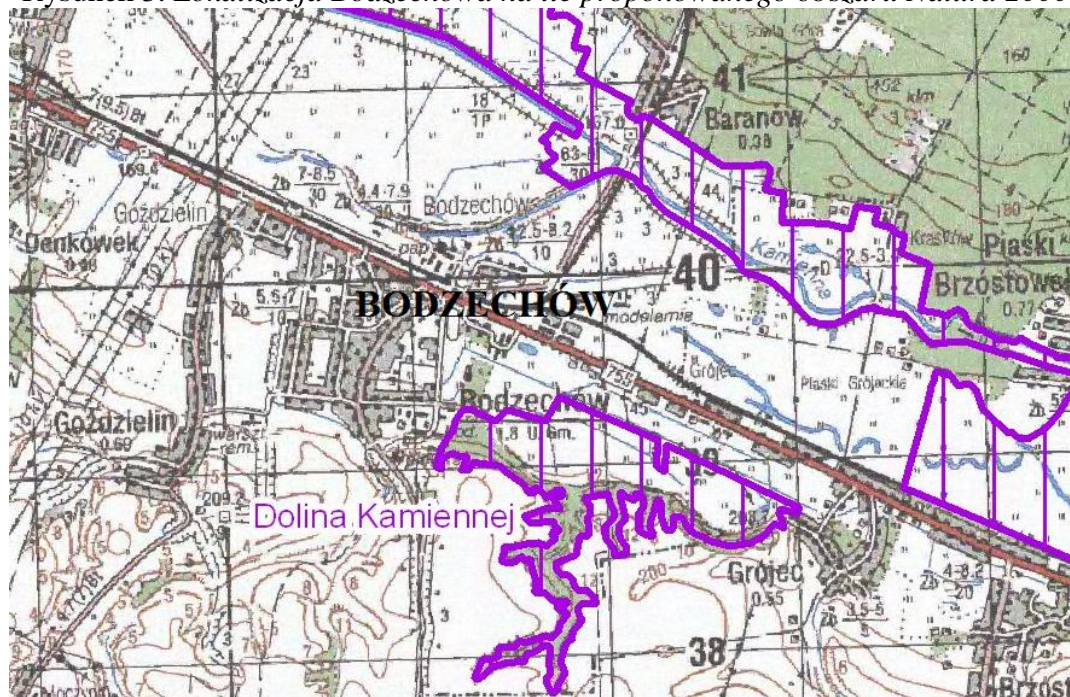
Zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego nr 2 z dn. 29.09.1995 r. teren Gminy Bodzechów znajduje się w strefie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Obszar ten posiada silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. Związane jest to z dużym urozmaiceniem podłoża skalnego, rzeźby, gleb, a także działalnością ludzką. Dużą wartość przyrodniczą przedstawia rezerwat leśny Lisiny Bodzechowskie położony właśnie w Bodzechowie, będący częścią OChK Doliny Kamiennej. Tworzą go drzewostany lasów mieszanych oraz liczne w okolicy wąwozy i jary. W skład drzewostanu wchodzi stuletnie sosny, stu pięćdziesięcioletnie dęby, sosny, lipy, jawory, osiki, graby i klony. W składzie rezerwatu znajduje się dawny park podworski, a w bezpośrednim jego sąsiedztwie podworskie zabudowania gospodarcze, należące dawniej do sławnych rodów Małachowskich i Kotkowskich, skoligaconych z Gombrowiczami.

Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona wód podziemnych i powierzchniowych oraz odtworzenie i zachowanie przez dolinę rzeki Kamiennej funkcji korytarza ekologicznego. Powinien on spełniać ponadto rolę klimatotwórczą i aerosanitarną.

Na terenie miejscowości Bodzechów zlokalizowany jest również obszar Natura 2000 „Dolina kamiennej” (kod obszaru PLH 26_09) proponowany do wyznaczenia na podstawie Dyrektywy Siedliskowej.

Rysunek 3. Lokalizacja Bodzechowa na tle proponowanego obszaru Natura 2000

Źródło: <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000>

1.1.3 WŁASNOŚĆ GRUNTÓW I BUDYNKÓW

Niezwykle ważne dla procesu planowania jest określenia struktury własności gruntów i budynków na obszarze rewitalizowanym. Poniższa tabela przedstawia nr działek, obecne ich zagospodarowanie oraz strukturę własności gruntów i budynków.

Tabela 1. Struktura własnościowa obszaru rewitalizowanego.

Lp.	Nr działki	Obecne zagospodarowanie	Właściciel
1.	1446/4	teren niezagospodarowany	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
2.	1446/5	teren niezagospodarowany	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
3.	1446/6	zabudowa mieszkaniowa	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
4.	1446/7	zabudowa mieszkaniowa	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
5.	1446/8	zabudowa mieszkaniowa	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10

			27-400 Ostrowiec Św.
6.	1446/9	zabudowa mieszkaniowa	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
7.	1446/10	teren ogródków działkowych, zabudowania gospodarcze	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
8.	1446/12	teren ogródków działkowych, zabudowania gospodarcze	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
9.	620/1	Stadion Sportowy	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
10.	856/1	nie zagospodarowany skwer	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
11.	856/11	nie zagospodarowany skwer	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
12.	856/10	nie zagospodarowany skwer	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
13.	856/8	nie zagospodarowany skwer	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
14.	856/7	nie zagospodarowany skwer	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
15.	856/3	plac zabaw	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
16.	875/2	teren Ośrodka Zdrowia	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
17.	875/5	Boisko „Orlik”	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.
18.	886/2	teren Szkoły	Gmina Bodzechów Ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Św.

Źródło: Urząd Gminy Bodzechów.

1.1.4 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Zaopatrzenie w wodę

Miejscowość Bodzechów zaopatrywana jest w wodę ze studni w Jędrzejowie o wydajności 700 m³/d. Woda poddawana jest procesowi odżelaziania i odmanganiania na Stacji Uzdatniania Wody w Miłkowie o wydajności 974 m³/d. Miejscowość zwodociągowana jest praktycznie w całości. Stan gospodarki wodnej na terenie Gminy i miejscowości Bodzechów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Stan gospodarki wodnej na terenie miejscowości i Gminy Bodzechów.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Gmina Bodzechów	Miejscowość Bodzechów
Długość sieci wodociągowej	km	188,31	9,7
Liczba przyłączy	szt.	3 337	347
Liczba osób objętych siecią wodociągową	osoby	12 775	1 810
Liczba dostarczonej wody	m ³ /rok	320 651	40 530

Źródło: Dane Urzędu Gminy.

Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Bodzechów wynosi 7,62 km. Rurociąg powstał w wyniku inwestycji realizowanej w 2006r. Sieć przechodzi przez 3 miejscowości: Bodzechów, Goździelin, Denkówek. Wybudowano 3 przepompownie ścieków. Jest to część rurociągu tranzytowego Sulęcín - Ostrowiec Świętokrzyski. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Bodzechowa wynosi ok. 4 km. Z sieci korzysta 35 osób, a więc zaledwie 2% mieszkańców wsi. Stan gospodarki ściekowej na terenie Bodzechowa w porównaniu z Gminą Bodzechów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Stan gospodarki Ściekowej na terenie miejscowości i Gminy Bodzechów.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Gmina Bodzechów	Miejscowość Bodzechów
Długość sieci kanalizacyjnej	km	7,62	4,0
Liczba przyłączy	szt.	57	8
Liczba osób objętych siecią kanalizacji sanitarnej	szt.	235	35
Liczba odprowadzonych ścieków	m ³ /rok	6 215	1 045
Oczyszczalnia ścieków (przepustowość)		Oczyszczalnia Ścieków MNiK Ostrowiec Świętokrzyski	

Źródło: Dane Urzędu Gminy.

W miejscowości Bodzechów działa mała oczyszczalnia ścieków typu "Sebiofikon" przy Szkole Podstawowej w Bodzechowie o przepustowości 12,6 m³/d, co odpowiada RLM = 45.

Podmiotem zarządzającym infrastrukturą wodociągowo-kanalizacyjną oraz realizującym zadania Gminy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej jest Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Bodzechowie z/s w Szewnie.

Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Bodzechów powstają przede wszystkim odpady komunalne w ilości 350 Mg, które dostarczane są na składowisko odpadów „Janik”. Z terenu samej miejscowości rocznie wywozi się 149,8 Mg odpadów komunalnych. Odbiór odpadów z terenu nieruchomości zapewnia Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Bodzechowie, będący gminną jednostką organizacyjną. W/w zakład prowadzi nieodpłatnie selektywną zbiórkę odpadów (plastiku, szkła białego, szkła kolorowego i papieru) do worków plastikowych. Odpady odbierane są od 90% mieszkańców Gminy.

Unieszkodliwianiem odpadów poprzez składowanie i częściową segregację na zorganizowanym składowisku w Janiku zajmuje się Zakład Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o.o. Spółka powstała z inicjatywy następujących samorządów Gmin:

- Ostrowiec Świętokrzyski
- Kunów
- Bodzechów
- Waśniów
- Łągów
- Wojciechowice

W 2002 roku Gmina Bodzechów wraz z Gminami: Ostrowiec Świętokrzyski, Kunów, Waśniów, Łągów, Wojciechowice i Bałtów utworzyła Związek Międzygminny "Eko-recykling". Związek ten został wpisany do rejestru związków międzygminnych z datą 26 listopada 2002 roku, a jego Statut został ogłoszony w Dz. Urz. nr 180 województwa świętokrzyskiego z dnia 16 grudnia 2002 r. Związek nie rozpoczął funkcjonowania i pozostaje w stanie biernym.

Składowisko Janik funkcjonuje od 1989 roku, nie posiada zabezpieczeń przed przedostawaniem się wód odciekowych do gruntów i wód podziemnych. Na składowisku „Janik” segreguje się stłuczkę białą, stłuczkę kolorową, stłuczkę brązową, puszki aluminiowe,

butelki, opakowania pet, makulaturę, tworzywa sztuczne, folie, złom stalowy, złom akumulatorowy, aluminium, mosiądz i baterie.

Na terenie Gminy zlokalizowane jest składowisko odpadów przemysłowych, które częściowo znajduje się na terenie rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie”, i jest przewidziane do likwidacji do końca 2009 r. Właścicielem składowiska jest syndyk masy upadłościowej Huty Ostrowiec.

Ciepłownictwo

W miejscowości Bodzechów jak i w całej Gminie nie ma sieci ciepłowniczej. Generalnie ogrzewanie obiektów oparte jest na bazie rozwiązań indywidualnych. Są nimi piece lub wewnętrzne instalacje centralnego ogrzewania. Najczęściej stosowanym paliwem jest węgiel, drewno, gaz. Na terenie miejscowości nie pozyskuje się energii ze źródeł odnawialnych.

Zaopatrzenie w gaz

Wieś Bodzechów jest jednym z 10 sołectw objętych siecią gazową na terenie Gminy Bodzechów.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Wieś Bodzechów jest zelektryfikowana. Dostawy energii elektrycznej do Gminy odbywają się liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia 15 kV. Sieć elektroenergetyczna Gminy jest dobrze rozwinięta. Wymaga ona jednak we fragmentach rozbudowy i modernizacji w celu poprawy jakości i niezawodności zasilania.

Telekomunikacja

Mieszkańcy wsi Bodzechów objęci są siecią telekomunikacyjną. Na terenie Gminy działa dwóch operatorów sieci telefonicznej stacjonarnej: TP SA oraz Netia SA. Ponadto Gmina pokryta jest zasięgiem nadajników telefonii komórkowej.

Komunikacja i infrastruktura drogowa

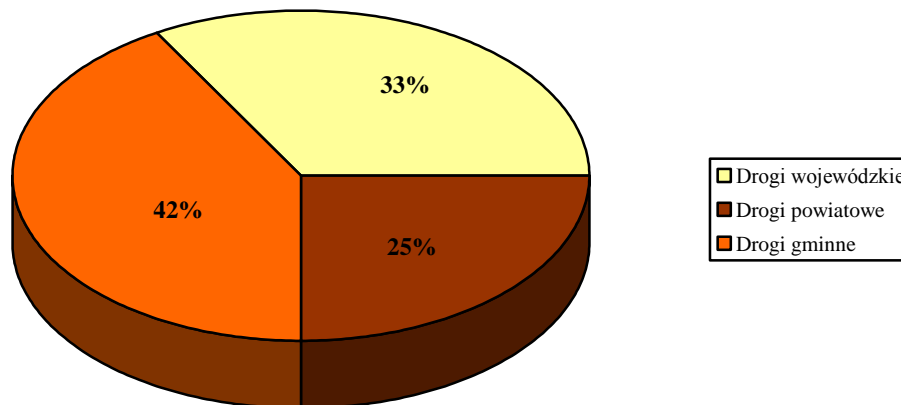
Długość dróg na terenie miejscowości Bodzechów wynosi łącznie 12 km. Stanowi to 6% długości wszystkich rodzajów dróg na terenie Gminy Bodzechów. Drogi gminne stanowią 41,7% ogółu dróg na terenie miejscowości, drogi powiatowe 25%, drogi wojewódzkie 33,3%.

Tabela 4. Infrastruktura drogowa na terenie miejscowości i Gminy Bodzechów.

Rodzaj dróg	Gmina Bodzechów	Wieś Bodzechów	
	Długość [km]	Długość [km]	Opis
Drogi krajowe	5	-	
Drogi wojewódzkie	17,85	4	droga nr 755 Ostrowiec – Zawichost
Drogi powiatowe	61	3	Droga nr 698T (ul. Opatowska)
Drogi gminne	116	5	Drogi utwardzone
Razem	199,85	12	-

Źródło: Dane Urzędu Gminy.

Wykres 1 Infrastruktura drogowa na terenie Gminy Bodzechów

Źródło: Dane Urzędu Gminy

W ostatnich latach znacznie poprawiła się jakość dróg gminnych. Obecnie niemal wszystkie drogi są utwardzone. W razie potrzeb społecznych tworzone są nowe odcinki dróg. Na bieżąco wykonywane są remonty. Dla poprawy bezpieczeństwa przy większych drogach każdego roku powstają chodniki.

Zasób mieszkaniowy

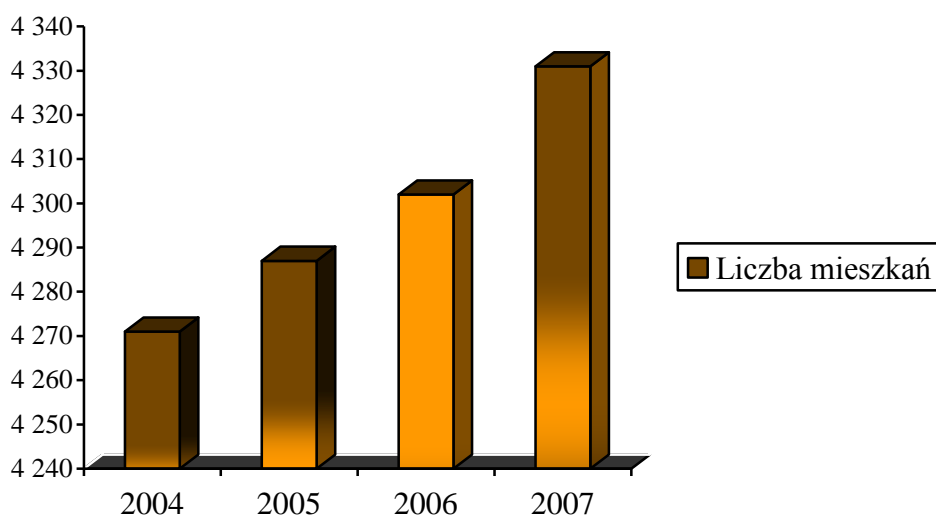
Na zasób mieszkaniowy w miejscowości Bodzechów składają się trzy formy zabudowy: budownictwo indywidualne, małe budynki mieszkaniowe, budownictwo wielorodzinne. Podstawę zasobów mieszkaniowych stanowi budownictwo zagrodowe uzupełnione jednorodzinnych. Zasoby mieszkaniowe w całej Gminie Bodzechów przedstawia następująca tabela.

Tabela 5 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Bodzechów.

	2004	2005	2006	2007
Mieszkania ogółem	4 271	4 287	4 302	4 331
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	338 167	340 748	342 930	347 106

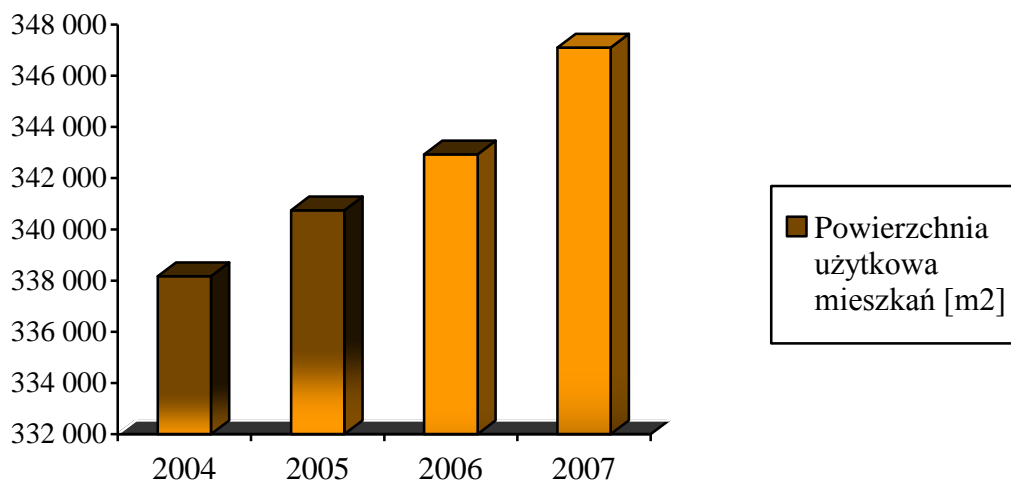
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 2 Liczba mieszkań w Gminie Bodzechów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 3 Powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Bodzechów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Na podstawie powyższych danych można zauważyć tendencje rosnącą w zakresie ilości mieszkań w Gminie. Niestety mimo tego wzrostu potrzeby lokalowe nie są spełnione, a część dostępnych mieszkań znajduje się w złym stanie technicznym.

1.1.5 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Analizując stan infrastruktury technicznej obszaru rewitalizowanego można zidentyfikować następujące problemy:

1. mało atrakcyjnie zagospodarowane centrum miejscowości Bodzechów;
2. zły stan techniczny dróg w obszarze rewitalizacji;
3. zły stan techniczny budynku Świetlicy Wiejskiej;
4. mała ilość ciągów pieszych w miejscowości;
5. mała ilość miejsc parkingowych w centrum Gminy;
6. nie wystarczająca ilość budynków socjalnych;
7. zły stan techniczny istniejącego placu zabaw;
8. niewystarczająca infrastruktura sportowa w Gminie;
9. brak infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej na terenie Bodzechowa;
10. brak punktu z ogólnodostępnym internetem w miejscu publicznym;
11. brak szaletu publicznego w Bodzechowie.

1.2 GOSPODARKA

1.2.1 GŁÓWNI PRACODAWCY – STRUKTURA I TRENDY

Podstawowym zajęciem mieszkańców wsi Bodzechów, jak i całej Gminy Bodzechów jest rolnictwo. W miejscowości Bodzechów występuje dwuzawodowość właścicieli gospodarstw rolnych, co maskuje znaczenie tej branży w strukturze zatrudnienia mieszkańców. Wśród podmiotów gospodarczych najliczniejszą grupę stanowią jednostki handlowe, usługowo – budowlane, transportowe, mechaniki pojazdowej. Bliska odległość dużych targowisk (Ostrowiec, Opatów, Sienno) oraz dobre dojazdy do tych miejscowości sprzyjają rozwojowi handlu obwoźnego.

Główne firmy w Bodzechowie:

- Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Bodzechowie,
- Gminne Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Gminie Bodzechów,
- G.T.L. Sp. z o.o.,
- IMMOB Sp. z o.o.,
- Modelarnia Bodzechów Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo - Usługowe BROLAM Sp. z o.o.,
- RBR Sp. z o.o.,
- Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Bodzechowie,
- Spółdzielnia „Kuliki” w Bodzechowie,
- Stowarzyszenie Oświatowe Wsi Bodzechów „Lisiny Bodzechowskie”,
- PPH „OLDKRAM” Zakład Pracy Chronionej w Bodzechowie, który powstał na bazie zlikwidowanej „Papierni”,
- Karasińska Justyna Przedsiębiorstwo Pozyskiwania i Przerobu Kamienia Budowlanego,
- OldKram PPHU Zakład Przerobu Drewna,
- CRISTOL Andrzej Kutera,
- „Instal-Combi” P.P.H. Adam Kolibabski,
- Dębniak Janina Sklep Wielobranżowy,
- „Elpaso” S.C. Sprzedaż Artykułów Przemysłowych,
- Baran Leszek Zakład Utylizacji Odpadów,
- Indywidualne Gospodarstwo Rolne w Bodzechowie – powstałe na bazie byłego PGR (powierzchnia 230 ha).

1.2.2 STRUKTURA PODSTAWOWYCH BRANŻ GOSPODARKI ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE CENTRUM GMINY/TRENDY

Bodzechów nie posiada większych zakładów przemysłowych. Ma typowy charakter rolniczy i dlatego rolnictwo stanowi jedną z głównych gałęzi gospodarki miejscowości i Gminy, wpływającą na poziom i standard życia. W Bodzechowie dominują gospodarstwa rolne do 1 ha i 1-2 ha. Na terenie miejscowości występuje 86 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 716 ha. Są to stosunkowo duże obszarowo gospodarstwa rolne w odniesieniu do pozostałej części Gminy. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla Bodzechowa wynosi 8,3 ha (dla Gminy 4,3 ha). 93% powierzchni gospodarstw na terenie miejscowości stanowią użytki rolne. Grunty orne stanowią 86% powierzchni użytków rolnych, natomiast sady zaledwie 1%.

W rejonie Bodzechowa występują najlepsze gleby kompleksu pszenno-buraczanego. Położenie obszaru w nadmorskiej dzielnicy klimatycznej powoduje, że okres wegetacji rozpoczyna się dość wcześnie i trwa ponad 210 dni. Warunki takie sprzyjają głównie uprawom zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw. Zasiewy na terenie miejscowości zajmują 561 ha, tj. 84% użytków rolnych. Wśród zwierząt gospodarskich dominuje hodowla trzody chlewnej oraz bydła mlecznego i mięsnego. Drób ma znaczenie głównie w chowie przyzagrodowym.

W miejscowości obserwuje się trudności ze zbytem produktów rolnych, ze względu na brak stałych odbiorców. Większość produktów rolnicy zbywają na targu miejskim. Większe partie zbóż sprzedawane są do Zakładów Zbożowych w Opatowie i Niewachlowie.

Miejscowość Bodzechów posiada również wszelkie predyspozycje do rozwoju turystyki i agroturystyki. Przesądza o tym bogactwo krajobrazu, środowiska naturalnego i bliskość zabytków. Rozwój ten może spełniać rolę czynnika wzrostu i pełnić funkcję instrumentu wspomagającego restrukturyzację i przemiany społeczno-gospodarcze. Turystyka wywołuje również zmiany wtórne struktury branżowej poprzez pobudzenie rozwoju usług i handlu.

1.2.3. ILOŚĆ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH I OSÓB ZATRUDNIONYCH W DANYCH SEKTORACH/TRENDY

Na terenie wsi Bodzechów wg wypisu z Rejestru Ewidencji Działalności Gospodarczej na koniec 2007r. zarejestrowane były 44 podmioty gospodarcze, co stanowi 8% ogółu podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy. Przeważa sektor prywatny nad publicznym, dominują małe firmy jedno lub kilkusobowe. Rodzaje branż działalności gospodarczej w miejscowości Bodzechów w 2007r. przedstawia poniższa tabela:

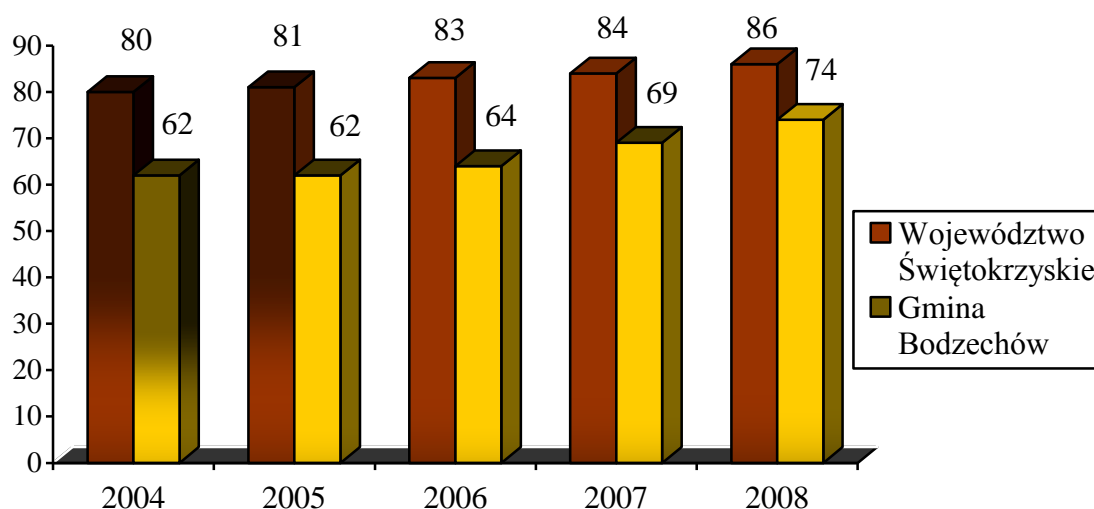
Tabela 6. Rodzaje branż działalności gospodarczej w miejscowości Bodzechów w 2007r.

Branża	Liczba zarejestrowanych podmiotów gosp. na terenie miejscowości Bodzechów
Zakłady remontowo-budowlane	14
Zakłady transportowe	1
Bary	1
Sklepy	7
Handel obwoźny	10
Mechanika pojazdów	2
Usługi szklarskie	1
Usługi instalacji sanitarnych	2
Usługi fryzjerskie / kosmetyczne	1
Betoniarstwo	2
Ubezpieczenia	1
Usługi informatyka + ksero	1
Nauka języków obcych	0
Działalność pielęgniarek i położnych	1
Razem	44

Źródło: Zestawienie na podstawie wpisu do Ewidencji Działalności Gospodarczej, Gm. Bodzechów.

Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ulega niewielkiemu wzrostowi. W analizowanym pięcioleciu wskaźnik ten osiągnął najniższą wartość w latach 2004 - 2005, najwyższą w roku 2008.

Wykres 4 Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Liczba osób pracujących w Bodzechowie od roku 2006 ulega niewielkiemu spadkowi. Ilość zatrudnionych osób w poszczególnych latach przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Osoby pracujące w poszczególnych latach.

Liczba osób pracujących	2004	2005	2006	2007
Ogółem	767	886	1012	964
Kobiety	350	421	478	447
Mężczyźni	417	465	534	517

Źródło: Dane GUS.

1.2.4 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Analizując stan gospodarki obszaru rewitalizowanego można zidentyfikować następujące problemy:

1. dominacja rolnictwa w strukturze gospodarczej miejscowości;
2. brak rynków zbytu dla produktów rolnych;
3. niskie wykształcenie osób bezrobotnych;
4. małe wykorzystanie potencjału turystycznego miejscowości Bodzechów.
5. mała ilość podmiotów gospodarczych działających na terenie obszaru rewitalizowanego.
6. brak punktu informacji turystycznej;
7. brak trasy turystyczno - rekreacyjnych w centrum Bodzechowa;
8. brak usług związanych z obsługą turystów.

1.3 SFERA SPOŁECZNA

1.3.1 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA/TRENDY

Od roku 2004 można zauważyć niewielki wzrost liczby ludności w Gminie Bodzechów. Rozkład liczby ludności w poszczególnych latach przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Tabela 8. Stan ludności w Gminie Bodzechów.

Liczba ludności	2004	2005	2006	2007	2008
Ogółem	13 430	13 414	13 401	13 458	13 522
Kobiety	6 885	6 889	6 904	6 935	6 953
Mężczyźni	6 545	6 525	6 497	6 523	6 569

Źródło: Dane GUS

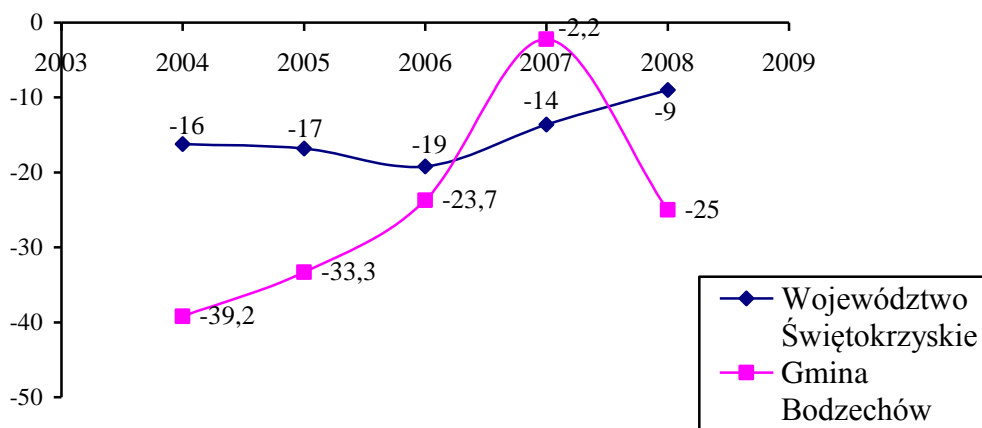
Ruch naturalny w Gminie Bodzechów na przełomie lat 2004 – 2008 przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 9. Ruch naturalny w Gminie Bodzechów.

Cecha	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba urodzeń	96	110	111	124	107
Liczba zgonów	149	155	143	127	141
Przyrost naturalny	-53	-45	-32	-3	-34

Źródło: Dane GUS

Wykres 5. Przyrost naturalny na 10 000 osób w Gminie Bodzechów na tle Województwa Świętokrzyskiego.

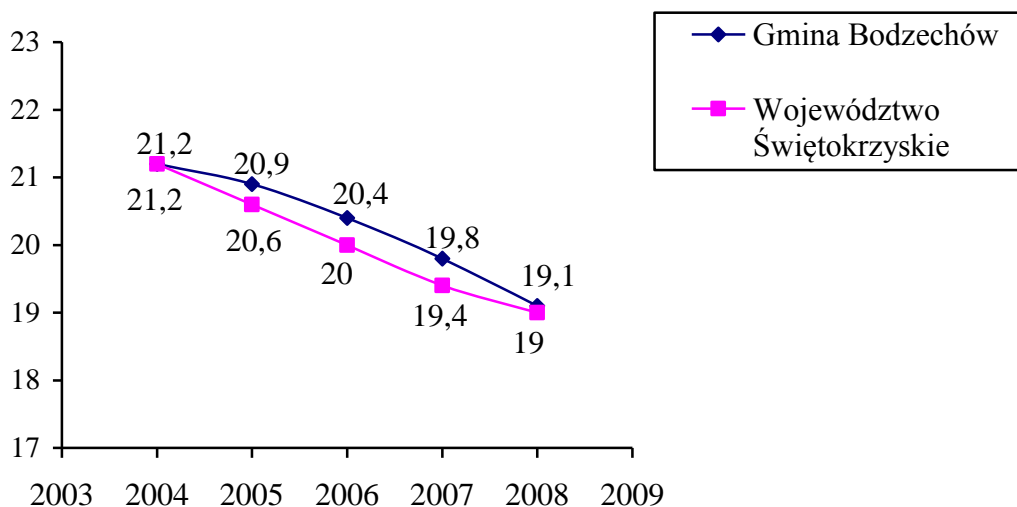
W tabeli 10 zestawiono udział ludności według ekonomicznych grup wieku.

Tabela 10. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku.

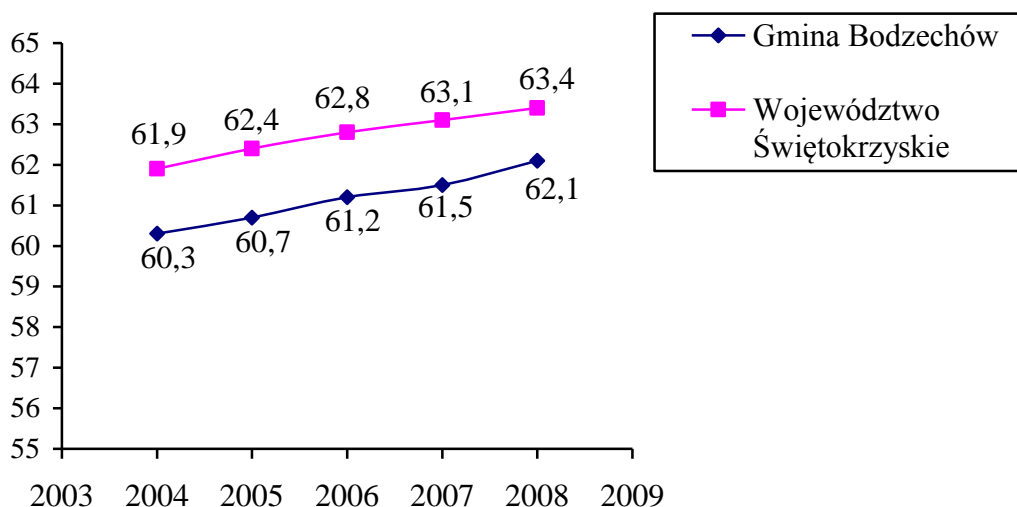
Udział %	2004	2005	2006	2007	2008
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	21,2	20,9	20,4	19,8	19,1
Ludność w wieku produkcyjnym	60,3	60,7	61,2	61,5	62,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym	18,4	18,4	18,5	18,7	18,8

Źródło: Dane GUS

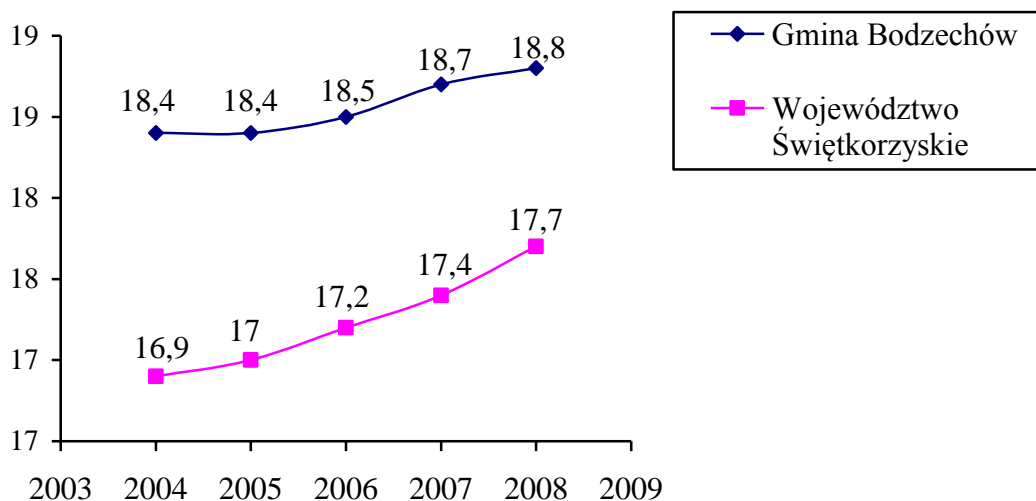
Wykres 6. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 7. Udział osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 8. Udział osób w wieku poprodukcyjnym.

Z powyższej analizy wynika iż społeczeństwo Gminy Bodzechów ulega powolnemu starzeniu. Na proces ten wpływ ma przede wszystkim większa ilość zgonów w Gminie w porównaniu z urodzeniami. Nie bez znaczenia pozostają również migracje ludności, szczególnie osób młodych, które opuszczają rodzinne okolice w poszukiwaniu pracy. Saldo migracji zestawione zostało w tabeli 11.

Tabela 11. Migracje w Gminie Bodzechów.

	2004	2005	2006	2007	2008
Zameldowania ogółem	278	276	240	216	244
Zameldowania z miast	226	228	163	159	190
Zameldowania ze wsi	51	46	74	51	52
Wymeldowania ogółem	201	163	210	168	156
wymeldowania do miast	168	126	170	131	116
wymeldowania na wieś	33	37	34	33	39
Saldo migracji	77	113	30	48	88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Miejscowość Bodzechów na dzień 30 września 2009 roku zamieszkiwało 1 696 osób. Trendy demograficzno – społeczne we wsi kształtują się podobnie jak i w całej Gminie. Wśród mieszkańców przeważają osoby w średnim wieku i starsze. Na dzień 30 września 2009 roku przyrost naturalny jest jednak dodatni i wynosi 4 (liczba urodzeń – 13, liczba zgonów 9). Niestety saldo migracji jest ujemne, do dnia 30 września liczba wymeldowanych osób wynosiła -28, natomiast zameldowało się tylko -20.

1.3.2. OKREŚLENIE GRUP SPOŁECZNYCH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA W RAMACH PROGRAMU REWITALIZACJI

Rewitalizacja to zmiany, które mają służyć przede wszystkim człowiekowi. Jedne działania rewitalizacyjne dotyczą społeczeństwa bezpośrednio, jak na przykład umożliwienie rozwoju różnych form aktywności mieszkańcom, inne mają pośredni wpływ na ludność. Proces rewitalizacji jest szczególnie korzystny dla osób dotkniętych różnego rodzaju problemami (bieda, bezrobocie, niepełnosprawność, patologie). Wsparcie rewitalizacyjne Bodzechowa kierowane jest przede wszystkim do następujących grup społecznych:

1. Mieszkańcy wsi i Gminy Bodzechów.

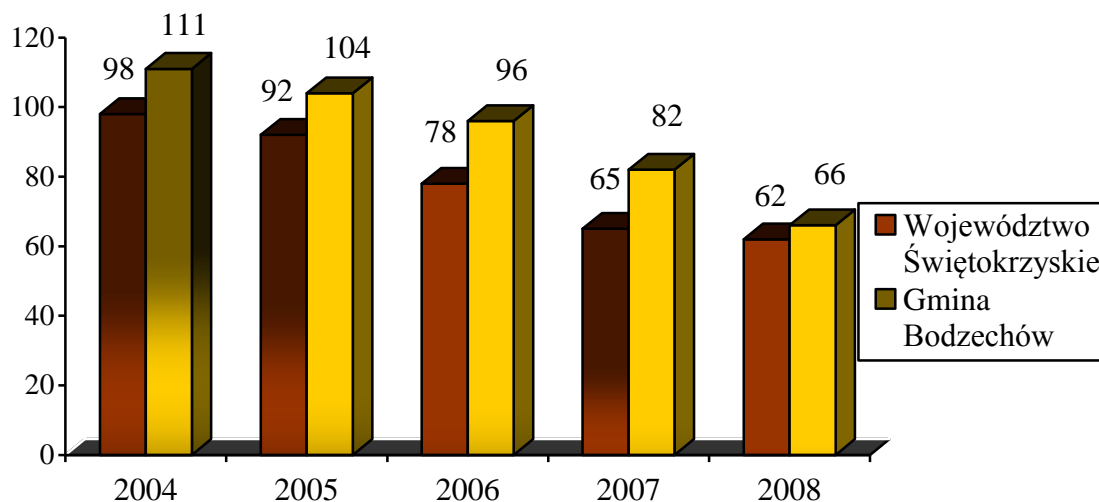
Bez wątpienia jednym z poważniejszych problemów z jakim boryka się miejscowość Bodzechów jest wysoki poziom bezrobocia. Przyczyn tego zjawiska należy doszukiwać się przede wszystkim w nasyceniu lokalnego i pobliskich rynków pracy oraz niskim

wykształceni osób bezrobotnych. Brak miejsc pracy i perspektyw na zmianę tej sytuacji zmusza młodych ludzi do migracji w kraju i za granicę.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Gminy Bodzechów wg stanu na 31.12.2008r. wynosiła 889 osób, z czego 450 stanowiły kobiety. Niestety w Gminie poziom bezrobocia przekroczył średnią dla województwa, co pokazuje poniższy wykres.

Wykres 9 Bezrobotni zarejestrowani na 1000 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Ubożenie społeczeństwa na skutek bezrobocia, a także podejmowanie pracy za niskie wynagrodzenie nie zaspokajają podstawowych potrzeb ludzi w związku z czym są oni zmuszeni do korzystania ze środków pomocy społecznej. Największą grupą korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Bodzechów są osoby bezrobotne i ich rodziny oraz rodziny z osobą długotrwale chorą lub niepełnosprawną.

Do negatywnych zjawisk, które mają wpływ na funkcjonowanie rodziny należy zaliczyć alkoholizm oraz idąca w ślad za nim bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Bezradność występuje najczęściej wspólnie z innymi niekorzystnymi zjawiskami, np. długotrwałym bezrobociem.

Dawniej z pomocy społecznej korzystały głównie osoby w podeszłym wieku, niepełnosprawni, rodziny wielodzietne lub dotknięte chorobą alkoholową. Sytuacja ostatnich lat wykreowała nową grupę osób korzystających z pomocy społecznej. Aktualnie przeważają ludzie stosunkowo młodzi, cieszący się dobrym zdrowiem, ale na skutek bezrobocia, bądź

podejmowania zatrudnienia za niskie wynagrodzenie, nie posiadają wystarczających środków na utrzymanie siebie i rodziny.

Bezrobocie powoduje negatywne konsekwencje ekonomiczne i społeczne. Z punktu widzenia mikroekonomicznego oznacza ono spadek dochodów gospodarstw domowych. Natomiast z punktu widzenia makroekonomicznego – rzeczywistą produkcję niższą od potencjalnej. Skutki społeczne takiej sytuacji to patologie, frustracje oraz wzrost przestępczości.

2. Przedsiębiorcy

Istnieje potrzeba stworzenia bardziej atrakcyjnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej w obszarze rewitalizowanym. Rozwój gospodarczy w Bodzechowie przełoży się na spadek bezrobocia oraz wzrost poziomu życia mieszkańców wsi.

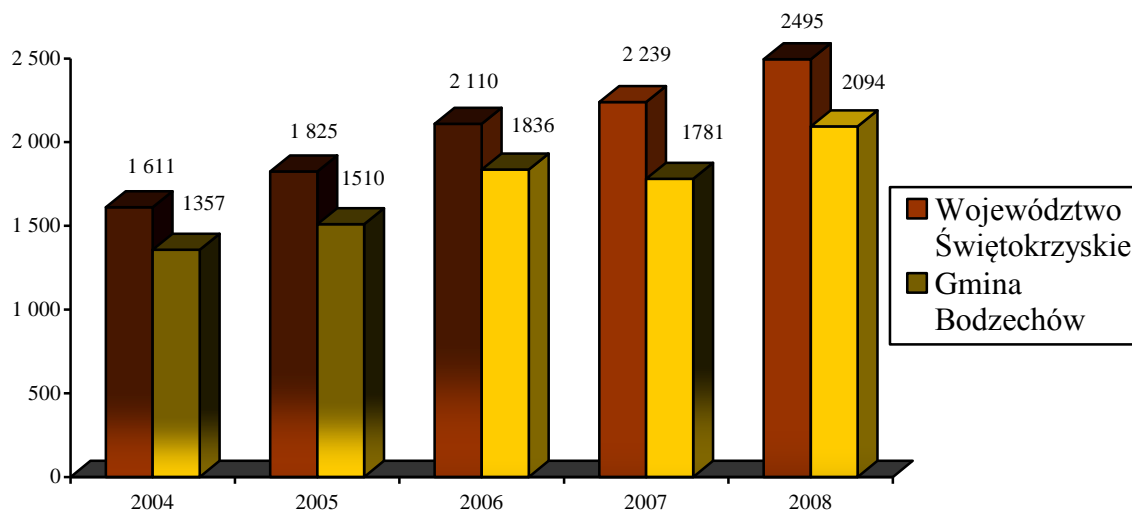
3. Turyści

Konieczna jest również poprawy estetyki i sposobu zagospodarowania wsi Bodzechów. Okolice miejscowości są bardzo atrakcyjne pod względem krajobrazowym i kulturalnym. Bliskość zabytków, terenów chronionych, a także gościnność mieszkańców przyciągają turystów. Potencjał turystyczny okolicy nie jest jednak w pełni wykorzystywany. Przyczyną tego zjawiska jest przede wszystkim brak ścieżek rekreacyjno – spacerowych umożliwiających poruszanie się turystom pomiędzy zabytkami w Bodzechowie np. droga między Placem Zbornym a starym Kościołem. Dzięki temu działaniu turyści będą mieli okazję wypoczywać w przyjemnych warunkach, co będzie sprzyjać podniesieniu jakości oferty turystycznej.

1.3.3 STAN I ZRÓŻNICOWANIE DOCHODOWOŚCI GOSPODARSTW DOMOWYCH

Wysokość budżetu Gminy Bodzechów wg danych GUS za 2008 r. wyniosła 28 204 967,92 zł, w tym 9 294 328,99 zł stanowiły dochody własne. Wydatki natomiast sięgnęły kwoty 28 612 984,46 zł. Dochód na jednego mieszkańca Gminy był w 2008 r. równy 2 094,07zł. Działania, które są zaplanowane przez władze Gminy zmierzają do poprawy sytuacji bytowej mieszkańców Bodzechowa. Najważniejsze zadania, które opisuje m.in. niniejszy dokument będą bezpośrednio wpływać na rozwój istniejących gospodarstw rolnych oraz powstawanie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, a co za tym idzie będą miały wpływ na poprawę warunków życia lokalnej społeczności.

Wykres 10. Dochód Gminy na 1 mieszkańca.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Z analizy dochodów na 1 mieszkańca w Gminie Bodzechów w porównaniu do całego Województwa Świętokrzyskiego należy stwierdzić, iż poziom dochodów w Bodzechowie jest znacznie niższy od tego w regionie świętokrzyskim. Podstawowym problemem jest wysoka liczba bezrobotnych oraz zbyt duże zatrudnienie (w stosunku do arealu gospodarstw i osiągniętych w nich wyników finansowych) w gospodarstwach rolnych. Stan ten jest główną przyczyną uzyskiwania zbyt małych dochodów na jednego pracującego w gospodarstwie rolnym.

1.3.4 STRUKTURA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Działalność organizacji pozarządowych opiera się na zasadach współpracy z samorządem gminnym. Gmina Bodzechów regularnie udziela lokalnym organizacjom wsparcia finansowego i rzeczowego oraz na bieżąco współpracuje przy realizacji ich zadań statutowych.

Na terenie Gminy funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich w Bodzechowie, Szewnie, Szwarszowicach, Sarnówku, Chmielowie, Magoniach i Jędrzejowicach. W Chmielowie funkcjonuje Stowarzyszenie „Kurhan”, a w Szewnie Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Szewny im. ks. Marcina Popiela - Sulima. Ponadto na terenie

Gminy Bodzechów istnieją Ludowe Zespoły Sportowe w Szewnie, Szwarszowicach, Miłkowie, Gromadzcicach, Bodzechowie i Chmielowie.

KGW BODZECHÓW (po kilkuletniej przerwie) przy współpracy z radnymi reaktywowało działalność w styczniu 2000 roku przyjmując nazwę "Słoneczny Krąg". Przewodniczącą została wybrana Helena Rutkowska. Koło Gospodyń Wiejskich w Bodzechowie jest podstawową organizacją w miejscowości kultywującą tradycję ludową i uczącą o niej młode pokolenia. Koło Gospodyń Wiejskich działa prężnie na terenie miejscowości organizując kobietom na wsi czas wolny, którego szczególnie dużo jest w okresie zimowym. W czasie spotkań Koła można się nauczyć pożytecznych czynności, które będą przydatne w domu, jak również można rozwijać swoje zainteresowania. W ramach działalności KGW powstały i funkcjonują zespoły śpiewacze kultywujące lokalną tradycję i odnoszące sukcesy na przeglądach pieśni ludowych. Swoimi występami uświetniają wiele uroczystości regionalnych, powiatowych, gminnych, parafialnych i wiejskich. Panie działające w organizacji przygotowują również wspólne spotkania andrzejkowe, wieczory wigilijne czy święta wielkanocne.

Za rozwój sportowych pasji w miejscowości Bodzechów odpowiedzialny jest Ludowy Klub Sportowy. Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz współzawodnictwa sportowego Klub realizuje przy wsparciu finansowym budżetu Gminy Bodzechów oraz środków pozyskanych indywidualnie – głównie dzięki sponsorom. LKS korzysta nieodpłatnie z obiektów sportowych (boiska sportowe, szatnie) będących własnością Gminy. Działalność związaną ze sportem prowadzi również Uczniowski Klub Sportowy Herkules działający przy Gimnazjum w Bodzechowie. Klub organizuje zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży, uczestniczy w zawodach sportowych na terenie Gminy i poza nią.

Zdjęcie 4. Stadion sportowy na którym odbywają się treningi LKS Bodzechów oraz Uczniowskiego Klubu Sportowego Herkules.

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Na terenie miejscowości Bodzechów działa również klub „Jodelka” w ramach organizacji 4H o charakterze ekologiczno – kulturalnym. Działalność ruchu 4H opiera się na pracy młodych ludzi w lokalnym klubie 4H, w tym przypadku klubie „Jodelka” (pojmowanym nie jako miejsce, lecz jako grupa osób). Nazwa pochodzi od pierwszych liter słów w języku angielskim: Head - głowa, Heart - serce, Hands - ręce i Health - zdrowie. Hasło organizacji brzmi: "Uczyć się działając", natomiast motto: "Najlepsze niech będzie jeszcze lepsze". Członkostwo w 4H jest otwarte dla chłopców i dziewcząt między 9 a 19 rokiem życia.

Zgodnie z założeniami inicjatywy praca w klubach 4H ma pomagać młodym ludziom doskonalić:

- Głowę - żeby uczyli się myśleć, podejmować decyzje, rozumieli dlaczego rzeczy dzieją się tak, a nie inaczej i zdobywali wciąż nową i cenną wiedzę.
- Serce - żeby przejawiali troskę o dobro innych, przejmowali na siebie odpowiedzialność obywateli kraju, byli w stanie określić jakie wartości i postawy będą kultywować w życiu i uczyli się współpracować z innymi.
- Ręce - żeby zdobywali nowe umiejętności i ulepszali te, które już posiadają, odczuwali dumę z wykonanej pracy i szanowali wysiłek innych.

- Zdrowie - żeby żyli zdrowo, troszcząc się o dobre samopoczucie własne i innych, korzystając konstruktywnie z wolnego czasu.

Na Terenia Bodzechowa działa również Ochotnicza Straż Pożarna. Jednostka OSP powstała w 1924 roku i funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej oraz w oparciu o Prawo o stowarzyszeniach. Szczegółowe zadania i organizacje OSP określone są statutem. Obecnie jednostka liczy 64 członków w tym 44 czynnych i 20 wspierających i honorowych.

Jednostka od roku 1995 działa w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia, zapewnienia gotowości bojowej, umundurowania, ubezpieczenia, okresowych badań lekarskich jednostki OSP ponosi Gmina oraz budżet państwa.

Zdjęcie 5 Budynek ochotniczej Straży Pożarnej w Bodzechowie.

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

1.3.5 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Analizując sferę społeczną w obszarze rewitalizowanym, wyróżniono następujące problemy:

1. spadek liczby ludności na terenie Gminy;
2. emigracja młodych i wykształconych mieszkańców z Gminy do ośrodków miejskich;
3. wzrost zagrożenia patologiami społecznymi (groźba wykluczenia społecznego części społeczeństwa);
4. niska przedsiębiorczość w miejscowości spowodowana silnym rozdrobieniem ziemi, wielkością i różnorodnością źródeł dochodu, wysokim udziałem dochodów ze źródeł niezarobkowych, brakiem zakładów przetwórczych i przemysłowych;
5. rosnąca liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej,
6. wzrost bezrobocia w tym bezrobocia agrarnego;
7. zbyt mała liczba imprez integrujących mieszkańców;
8. niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla mieszkańców;
9. ujemny przyrost naturalny;
10. małe poczucie bezpieczeństwa w centrum miejscowości zwłaszcza w pobliżu placu zabaw;

1.4 TABELA Z PODSTAWOWYMI DANYMI STATYSTYCZNYMI DOTYCZĄCYMI WW. SEKTORÓW

Tabela 12. Podstawowe dane statystyczne

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców		Pracujący ogółem na 1000 mieszkańców		Bezrobotni zarejestrowani ogółem na 1000 mieszkańców	
	Gmina Bodzechów	Województwo	Gmina Bodzechów	Województwo	Gmina Bodzechów	Województwo
2004	62	80	57	161	111	98
2005	81	81	66	166	104	92
2006	83	83	75	169	96	78
2007	84	84	71	176	82	65
2008	86	86	-	-	66	62
Rok	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców		Ilość oddanych budynków ogółem na 10 000 mieszkańców		Udzielone noclegi ogółem na 1000 mieszkańców	
	Gmina Bodzechów	Województwo	Gmina Bodzechów	Województwo	Gmina Bodzechów	Województwo
2004	98	168	37	15	220	461
2005	95	165	24	15	587	457
2006	95	155	22	14	693	626
2007	92	147	33	19	1018	877
2008	86	41	45	21	1035	841
Rok	Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) na 1000 mieszkańców		Mieszkańcy w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców		Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców	
	Gmina Bodzechów	Województwo	Gmina Bodzechów	Województwo	Gmina Bodzechów	Województwo
2004	211	212	599	619	183	169
2005	207	206	603	624	182	170
2006	202	200	606	628	183	172
2007	197	194	612	631	186	174
2008	191	189	621	633	188	177
Rok	Liczba mieszkańców		Przyrost naturalny na 10 000 mieszkańców		Dochód Gminy na 1 mieszkańca	
	Gmina Bodzechów	Województwo	Gmina Bodzechów	Województwo	Gmina Bodzechów	Województwo
2004	13 430	1 288 693	-39,2	-16	1357	1 611
2005	13 414	1 285 007	-33,3	-17	1510	1 825
2006	13 401	1 279 838	-23,7	-19	1836	2 110
2007	13 458	1 275 550	-2,2	-14	1781	2 239
2008	13 522	1 272 784	-25	-9	2094	2 495

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. <http://www.stat.gov.pl/>

1.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej. Można ją stosować w poszczególnych sferach funkcjonowania firmy, lub innego podmiotu również jednostki samorządu terytorialnego. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), *threats* (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu).

Dokonanie analizy poprzez identyfikację mocnych i słabych stron miejscowości oraz przeanalizowanie szans i zagrożeń wynikających z otoczenia pozwoliło na sformułowanie podstawowych celów, jakie należy osiągnąć, aby pobudzić rozwój obszaru rewitalizowanego.

Przeprowadzając analizę SWOT dla miejscowości Bodzechów opierano się nie tylko na danych dotyczących poszczególnych sektorów, duży wpływ na jej ostateczny kształt miały także konsultacje społeczne przeprowadzane w całym procesie tworzenia LPR.

Analiza SWOT stanowi element oceny ex – ante potencjału obszaru rewitalizowanego.

Tabela 13 Analiza SWOT dla miejscowości Bodzechów.

Silne strony	Słabe strony
<p style="text-align: center;">Obszar gospodarczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bogata historia Bodzechowa – pierwsze zapiski o miejscowości pojawiały się już w XIII wieku, wieś związana min z rodzinami Kotkowskich i Gombrowiczów. • Dysponowanie terenami o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych (Rezerwat przyrody Lisiny Bodzechowskie). • Okoliczny klimat sprzyjający prowadzeniu działalności rolniczej. • Rozdrobnienie gospodarstw rolnych sprzyjające rozwojowi produkcji ekologicznej i opartej na tradycyjnych rozwiązaniach. • Posiadanie bogatych tradycji: kowalstwo, hutnictwo. <ul style="list-style-type: none"> • Pozytywne nastawienie władz samorządowych, do działań prorozwojowych podejmowanych przez mieszkańców Bodzechowa. • Dogodne warunki do tworzenia bazy turystycznej. 	<p style="text-align: center;">Obszar gospodarczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak dużych przedsiębiorstw, dających miejsca pracy. • Brak systemu zachęt dla inwestorów zewnętrznych. <ul style="list-style-type: none"> • Brak przygotowanych terenów inwestycyjnych. • Mała liczba obiektów użytkowych przeznaczonych pod działalność małych i średnich przedsiębiorstw. <ul style="list-style-type: none"> • Mała aktywność gospodarcza społeczności lokalnej. • Brak zintegrowanej oferty turystycznej pozwalającej zatrzymać turystę na dłużej w Bodzechowie. • Brak monitoringu ruchu turystycznego we wsi. • Mała ilość obiektów gastronomicznych, brak takich, które oferują potrawy regionalne, nawiązujące do specyfiki, historii obszaru. <ul style="list-style-type: none"> • Mała ilość gospodarstw

<ul style="list-style-type: none"> • Zlokalizowanie w Bodzechowie najważniejszych instytucji użyteczności publicznej – szkoły, ośrodek zdrowia, poczta, Świetlica Wiejska. 	<p>agroturystycznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mała świadomość rolników i przedsiębiorców na temat możliwości pozyskania dotacji z Unii Europejskiej.
<p>Obszar przestrzenny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostęp do sieci infrastruktury technicznej (wodociągi, gaz, telefon, energia elektryczna). <ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna. • Dobry stan środowiska przyrodniczego. <ul style="list-style-type: none"> • Duży stopień lesistości obszaru. • Cechy środowiska przyrodniczego korzystne dla prowadzenia działalności turystycznej. • Korzystne warunki klimatyczne i dobra jakość gleb, sprzyjające produkcji rolnej. <ul style="list-style-type: none"> • Dobre połączenia komunikacyjne. <ul style="list-style-type: none"> • Dobry układ sieci dróg. • Bliskość Ostrowca Świętokrzyskiego. 	<p>Obszar przestrzenny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające eksponowanie obiektów zabytkowych i pięknych krajobrazów. • Mała estetyka centrum Bodzechowa (brak uporządkowania terenów zielonych). • Potrzeba remontu części dróg w obszarze rewitalizowanym. • Niejednolita zabudowa o niskich walorach estetycznych. • Zły stan techniczny budynków na osiedlu komunalnym • Niezadawalająca jakość rozwiązań układu komunikacyjnego (krzyżówki przy stadionie). <ul style="list-style-type: none"> • Brak systemu obsługi ruchu turystycznego. • Brak miejsc publicznego dostępu do Internetu. <ul style="list-style-type: none"> • Degradacja obiektów sportowo – rekreacyjnych (stadion sportowy, plac zabaw)
<p>Obszar społeczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobra współpraca władz Gminy z organizacjami pozarządowymi. • LKS Bodzechów – wizytówka sportowa miejscowości i Gminy. • Liczne imprezy okolicznościowe we wsi: dożynki, Wielkanoc i inne. • Zainteresowanie mieszkańców sprawami Gminy. • Bogata działalność kulturalna i artystyczna. 	<p>Obszar społeczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak współdziałania w dążeniu do uatrakcyjnienia oferty agroturystycznej. • Brak instytucji wsparcia małej i średniej przedsiębiorczości. • Niewystarczające zasoby finansowe przeznaczone na rozwiązywanie problemów społecznych. • Starzenie się społeczeństwa Gminy <ul style="list-style-type: none"> • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców. <ul style="list-style-type: none"> • Brak nowych miejsc pracy. • Niski poziom wynagrodzeń. • Znaczny poziom patologii społecznych.

Szanse	Zagrożenia
<p>Obszar gospodarczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania inwestorów Gminami Świętokrzyskiego. • Rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. • Dobre warunki do produkcji roślin przemysłowych i energetycznych. • Rozwój ekologicznej produkcji rolnej. <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój agroturystyki. • Dobra koniunktura gospodarcza w kraju. <ul style="list-style-type: none"> • Uproszczenie przepisów dotyczących zakładania własnej działalności gospodarczej. • Programy wyrównujące szanse rozwojowe ośrodków wiejskich. <ul style="list-style-type: none"> • Świadomość znaczenia „planowania strategicznego” (stąd dokumenty strategiczny w tym Lokalny Program Rewitalizacji). • Sprzyjająca polityka regionalna władz kraju i województwa. • Umiejętność wykorzystania środków zewnętrznych na realizację zadań wynikających z wdrażania LPR. 	<p>Obszar gospodarczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurencja w pozyskiwaniu zewnętrznych środków. • Niewystarczające wsparcie dla małej i średniej przedsiębiorczości. • Nieopłacalność produkcji rolnej. • Niestabilna polityka podatkowa państwa. • Brak inwestorów zewnętrznych. • Dominacja większych ośrodków.
<p>Obszar przestrzenny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie estetyki i lepsze zagospodarowanie centrum Bodzechowa. • Wykorzystanie walorów położenia wokół miasta Ostrowiec. • Możliwość większego wykorzystania terenów inwestycyjnych. <ul style="list-style-type: none"> • Możliwość realizacji projektów z wykorzystaniem środków z budżetu Unii Europejskiej. 	<p>Obszar przestrzenny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niepełne wykorzystanie środków z UE na realizację zadań. • Niskie nakłady na modernizację dróg. • Niedostatecznie wykorzystany potencjał przyrodniczy.
<p>Obszar społeczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Większa ilość dotacji dla stowarzyszeń na realizację pomysłów i inicjatyw. • Powstanie nowych organizacji społecznych (zwłaszcza osób młodych). <ul style="list-style-type: none"> • Duża aktywność organizacji pozarządowych. • Rozwój oświaty i społeczeństwa informacyjnego. • Wzrost aktywności społecznej 	<p>Obszar społeczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osłabienie aktywności działalności organizacji pozarządowych. • Zanik chęci mieszkańców do działań społecznych. • Niewystarczające środki na działalność organizacji pozarządowych. <ul style="list-style-type: none"> • Ujemny przyrost naturalny. • Wzrost poziomu bezrobocia w regionie. <ul style="list-style-type: none"> • Słaba integracja i aktywność

<p>mieszkańców.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrastające możliwości zdobycia nowego zawodu (przekwalifikowania się) poprzez korzystanie z bezpłatnych kursów i szkoleń. • Wzrost liczby programów aktywizujących, szkoleń dla bezrobotnych oraz osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem. 	<p>społeczna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost poziomu bezrobocia na terenie Gminy. <ul style="list-style-type: none"> • Słabo rozwinięty rynek pracy. • Migracja zarobkowa młodych ludzi • Wzrost przestępczości i patologii społecznych. • Postępujące ubożenie społeczeństwa. <ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczeństwa.
---	---

Podsumowanie

<p>Silne i słabe strony</p>	<p>WNIOSEK: występuje przewaga mocnych stron nad słabymi.</p> <p>Mocne strony obszaru rewitalizowanego wynikają głównie z posiadanych walorów naturalnych, szczególnie przyrodniczych i krajobrazowych oraz zabytków, które dają podstawę do rozwoju turystyki na obszarze rewitalizowanym. Słabe strony są efektem niedostatecznego zagospodarowania obszaru rewitalizowanego (zwłaszcza braku harmonii i estetyki centrum). Bodzechów to miejscowość o dużym potencjale turystycznym. Dobra lokalizacja wsi, ciekawe miejsca zarówno w samym Bodzechowie jak i w pobliżu przyciągają turystów nie tylko z regionu ale i całego kraju.</p>
<p>Szanse i zagrożenia</p>	<p>WNIOSEK: występuje przewaga szans nad zagrożeniami.</p> <p>Przewaga szans jest dosyć wyraźna, co wskazuje, na duży potencjał Bodzechowa zarówno w sferze gospodarczej jak i społecznej. Silne strony dają możliwość rozwoju w miejscowości tzw. turystyki rekreacyjnej.</p>
<p>Wnioski</p>	<p>Elementem niezbędnym do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej jak i turystycznej miejscowości Bodzechów jest wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji.</p>

II NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO MIEJSCOWOŚCI I REGIONU

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny i komplementarny z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, zgodnie z zasadą „programowania” i „strategicznego zarządzania rozwojem na obszarze rewitalizowanym”.

1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO ROKU 2020.

Tabela 14. Nawiązanie LPR do Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	Nawiązanie w LPR
Misja - „Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców województwa świętokrzyskiego” w tym zwłaszcza poprzez „warunki estetyczne środowiska” i „dostępność do pozytywnych osiągnięć cywilizacyjnych” (str. 84);	Dzięki realizacji zadań zapisanych do realizacji w LPR, podniesie się poziom i jakość życia mieszkańców miejscowości Bodzechów.
Cel generalny - „Wzrost atrakcyjności województwa fundamentem zintegrowanego rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej” (str. 84);	Głównym celem LPR jest wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój gospodarczy i społeczny miejscowości Bodzechów.
Cel warunkujący 3 – „Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i kultury”, priorytet 1 „Tworzenie warunków rozwoju turystyki, sportu i rekreacji”, kierunki działań 1,3,4,5,6,	Realizacja zadań rewitalizacyjnych w miejscowości Bodzechów bezpośrednio wpłynie na ulepszenie warunków rozwoju turystyki, sportu oraz rekreacji. Działania realizowane w ramach LPR wpłyną również

priorytet 2 „Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego”, kierunki działań 2,3 (str. 92 – 94);	na poprawę dostępności okolicznych obiektów dziedzictwa kulturowego: zabytkowy kościół, dworek Kotkowskich.
Cel warunkujący 5 – „Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej”, priorytet 2 „Podnoszenie standardów i stworzenie spójnego układu komunikacyjnego oraz gospodarki przestrzennej stymulującej rozwój regionu”,	W ramach rewitalizacji zostanie zmodernizowany i ulepszony system komunikacyjny w miejscowości: wykonane zostaną chodniki oraz odremontowane drogi.

Powyzsza zgodność świadczy o tym, że założenia, cele i działania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów na lata 2009-2015 są w pełni zgodne i komplementarne ze „Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020”.

2. STRATEGIA ROZWOJU TURYSTYKI W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM NA LATA 2006 – 2014.

LPR wpisuje się również w „Strategię Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2006 – 2014”, zakładającą rozwój sektora turystyki oraz obszarów z nią związanych. Turystyka nie może rozwijać się w oderwaniu od środowiska naturalnego oraz jego ochrony, a także bez inwestycji w otoczenie turystyki, którym jest infrastruktura techniczna i społeczna.

Tabela 15. Nawiązanie LPR do Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2006-2014.

Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2006-2014	Nawiązanie w LPR
Wizja: „Turystyka jest kluczowym narzędziem rozwoju województwa świętokrzyskiego, a także jego społeczno – gospodarczej aktywizacji. Rozwój turystyki opieramy o efektywne	Głównym celem LPR jest wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój gospodarczy i społeczny miejscowości Bodzechów. Wieś Bodzechów ma potencjał, aby stać się miejscowością turystyczną.

<p>i zrównoważone wykorzystanie posiadanego potencjału, w tym przede wszystkim niespotykanej różnorodności zasobów, stanowiącej największy atut Regionu. Koncepcja, wdrażanie i promocja wysokiej jakości zintegrowanych produktów turystycznych kreować będzie wizerunek „Świętokrzyskich Miejsc Mocy”, chętnie odwiedzanych przez turystów krajowych i zagranicznych, a także podziwianych przez mieszkańców (s. 243).</p>	<p>Liczne zabytki, obiekty historyczno - kulturalne oraz piękne krajobrazy przyciągają turystów. Zadania rewitalizacyjne wpłyną na integrację wszystkich walorów miejscowości i Gminy oraz utworzenie wysokiej jakości produktu turystycznego.</p>
<p>Cel nadrzędny: „Trwały rozwój turystyki w Regionie, prowadzący do poprawy jego konkurencyjności, skutkujący wzrostem dochodów i zwiększającym się zatrudnieniem” (s. 243).</p>	<p>Dzięki zwiększeniu atrakcyjności miejscowości Bodzechów (między innymi poprzez zagospodarowanie terenu centrum i modernizację obiektów sportowych), co wiąże się z podniesieniem konkurencyjności miejscowości w zakresie usług turystycznych i okołoturystycznych wzrosną dochody mieszkańców, przedsiębiorców oraz Gminy pośrednio dzięki większym wpływom z podatków.</p>
<p>Cel priorytetowy: Wsparcie instytucjonalne tworzenia i rozwoju regionalnych i lokalnych produktów turystycznych. Działania: kształtowanie polityki proproduktowej w dokumentach strategicznych; rozwój partnerstwa publiczno – prywatnego; budowa platformy współpracy w zakresie kreacji produktów turystycznych (s. 335).</p>	<p>LPR sprzyja tworzeniu partnerstw publiczno – prywatnych. LPR będąc dokumentem strategicznym kształtuje politykę proproduktową.</p>

3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY BODZECHÓW.

Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny i komplementarny z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym, co potwierdza poniższa tabela.

Tabela 16. Nawiązanie LPR do Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów

Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów	Nawiązanie w LPR
<p>W strategii rozwoju Gminy postawiono następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie poziomu życia mieszkańców, • znalezienie rozwiązań umożliwiających wzrost gospodarczy Gminy, • przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia oraz niwelowanie już istniejącego, • tworzenie warunków do powstania alternatywnych, pozarolniczych źródeł dochodów dla mieszkańców wsi, • tworzenie warunków służących zachęcaniu biznesmenów z zewnątrz do inwestowania na terenie Gminy, • promocja Gminy. <p>Przy formułowaniu powyższych celów kierowano się następującymi zasadami</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasadą zrównoważonego rozwoju w myśl której proces budowania strategii nie może ograniczać się tylko do sfery ekonomicznej. Należy brać pod uwagę również potrzeby społeczeństwa i problemy środowiskowe z jakimi boryka się Gmina; • wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich - umiejętne wkomponowanie w wiejską przestrzeń coraz więcej nowych 	<p>Lokalny Program Rewitalizacji został oparty na zasadzie zrównoważonego rozwoju. Działanie rewitalizacyjne rozwiązuje problemy zarówno w strefie ekonomicznej, przestrzennej jak i społecznej. We wszystkich zadaniach zostały uwzględnione również problemy środowiskowe. Działania zaproponowane w LPR wpisują się we wszystkie cele uwzględnione w Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów.</p>

<p>funkcji pozarolniczych. Rozbudowa funkcji usługowej oraz infrastruktury umożliwi aktywizację zawodową ludności odchodzącej z gospodarstw rolnych oraz bezrobotnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja społeczności lokalnej <p>pobudzenie aktywności i odbudowa więzi społecznych powinny być "kołem zamachowym" napędzającym rozwój ekonomiczny i społeczny Gminy.</p>	
--	--

4. PLAN ROZWOJU LOKALNEGO DLA GMINY BODZECHÓW NA LATA 2007 - 2013

Tabela 17. Nawiązanie LPR do Planu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bodzechów.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bodzechów	Nawiązanie w LPR
<p>Gmina Bodzechów w Planie Rozwoju Lokalnego wytyczyła sobie trzy główne kierunki rozwoju w sferze społecznej, rolnictwie i infrastrukturze technicznej.</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocja walorów turystycznych Gminy; • podnoszenie rangi cyklicznych imprez kulturalnych na terenie Gminy; • dalsza rozbudowa bazy sportowej (boiska sportowe w miejscowościach Gminy Bodzechów); • polepszanie infrastruktury technicznej Gminy; • stałe zwiększanie oferty inwestycyjnej 	<p>Działania rewitalizacyjne wpisują się w cele Planu Rozwoju lokalnego dla Gminy Bodzechów w zakresie turystyki, społeczeństwa, a także infrastruktury i gospodarki. Rewitalizacja wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej Bodzechowa. Zadanie związane z budową muszli koncertowej przyczyni się do zwiększenia rangi cyklicznych imprez kulturalnych na terenie Gminy.</p> <p>Zmodernizowana infrastruktura drogowa oraz sportowa wpłyną na jakość życia lokalnej ludności.</p>

dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych.	
--	--

2.1 STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU OSTROWIECKIEGO

TABELA 18. NAWIĄZANIE LPR DO STRATEGII ROZWOJU POWIATU OSTROWIECKIEGO

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego	Nawiązanie w LPR
<p>Priorytet – „Polityka inwestycyjna na obszarze Powiatu” (str. 120);</p> <p>Cel pierwszorzędowy - Promocja samo zatrudnienia oraz aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.</p>	<p>LPR dla miejscowości Bodzechów jako jeden z celów w sektorze społecznym wskazuje zapobieganie wykluczeniu społecznemu między innymi poprzez walkę z bezrobociem. W związku z powyższym cele Programu wpisują się w Strategię Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego</p>
<p>Priorytet - Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej i komunikacyjnej.</p> <p>Cel pierwszorzędowy - Wykorzystać istniejące obiekty dobrze rozwiniętej bazy sportowej.</p>	<p>W ramach rewitalizacji zaplanowano m.in. działania związane z infrastrukturą drogową, a także rozwój bazy sportowej w Bodzechowie.</p>
<p>Priorytet - Wykorzystać szanse płynące z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.</p> <p>Cel pierwszorzędowy - Podjąć działania w kierunku wykorzystania walorów turystycznych i historycznych powiatu z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego.</p>	<p>Lokalny Program Rewitalizacji umożliwi między innymi Gminie Bodzechów pozyskanie funduszy w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego. Rewitalizacja wsi wpłynie również na rozwój turystyki rekreacyjnej w Gminie.</p>

5. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BODZECHÓW NA LATA 2005 – 2013

Tabela 19. Nawiązanie LPR do Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Bodzechów na lata 2005 – 2013

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Bodzechów na lata 2005 – 2013	Nawiązanie w LPR
Cel – „wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia”.	Jednym z głównych celów rewitalizacji jest likwidacja bezrobocia i rozwój gospodarczy miejscowości. Działania zaproponowane w LPR eliminują również wiele z problemów pośrednio powiązanych z bezrobociem jak na przykład zapobieganie patologiom poprzez umożliwienie ludności aktywnego wypoczynku w specjalnie przygotowanych do tego miejscach.
Cel – „przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych”.	Integracja i aktywizacja mieszkańców wsi Bodzechów jest jednym z głównych założeń rewitalizacji we wsi.

6. DOKUMENTY DOTYCZĄCE POLITYK W RÓŻNYCH SEKTORACH SPOŁECZNO – GOSPODARCZYCH

Tabela 20. Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach

L · p ·	Polityka	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR do dokumentów strategicznych
1 ·	Mieszkalnictwo	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego	LPR zachowuje spójność z założeniami (celem głównym) polityki przestrzennej województwa świętokrzyskiego, gdyż zostanie odwrócona niekorzystna tendencja w zakresie ilości budowanych mieszkań. Przy rosnącej zamożności społeczeństwa w strukturze budownictwa mieszkaniowego dominować będzie budownictwo jednorodzinne (str.141). Realizacja przedsięwzięć zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji spowoduje, że coraz więcej osób wyrazi chęć zamieszkania w miejscowości Bodzechów. Obszar rewitalizacji stanie się bardziej atrakcyjny, a to spowoduje wzrost wartości gruntów.
2 ·	Infrastruktura i usługi komunalne	Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bodzechów na lata 2007 - 2013	Realizacja działań rewitalizacyjnych bezpośrednio przyczyni się do realizacji głównych celów Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie infrastruktury: <ul style="list-style-type: none"> • dalsza rozbudowa bazy sportowej (boiska sportowe w miejscowościach Gminy Bodzechów); • polepszanie infrastruktury technicznej Gminy.
3 ·	Rozwój przedsiębior- czości	Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego/ Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów/ Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	Realizacja zadań wskazanych w LPR stwarza warunki rozwoju przedsiębiorczości – rewitalizacja prowadzona jest między innymi w sektorze gospodarczym i ma na celu przyciągnięcie nowych inwestorów i przedsiębiorców.

4	Udostępnianie dziedzictwa kulturowego	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	Działania realizowane w ramach LPR wpłyną na poprawę dostępności okolicznych obiektów dziedzictwa kulturowego: zabytkowy kościół, dworek Kotkowskich.
5	Komunikacja społeczna	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	LPR wspiera rozwój komunikacji społecznej poprzez: 1. przyjętą metodologię prac nad LPR, 2. zasadę „partnerstwa” 3. zarządzanie Wdrażaniem LPR.
6	Transport	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	Program Rewitalizacji jest zgodny z Celem warunkującym nr 5 „Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej”, Priorytetem 2 „Podnoszenie standardów i stworzenie spójnego układu komunikacyjnego gospodarki przestrzennej stymulującej rozwój regionu”, kierunek działań: radykalna poprawa stanu dróg (str. 100).
7	Przeciwdziałanie patologiom społecznym	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostrowieckim na lata 2006 – 2010/ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Bodzechów na lata 2005 – 2013	LPR wpisuje się w cele strategiczne i zadania Strategii dotyczących rozwiązywania problemów społecznych zarówno na szczeblu powiatowym jak i lokalnym.

III ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI, CELE I OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ

Rewitalizacja powinna mieć charakter kompleksowy i interdyscyplinarny. Tym walorem towarzyszą specyficzne właściwości – wieloletni okres realizacji programu rewitalizacji, potrzeba ciągłego monitorowania i aktualizacji, partycypacja społeczna we wszystkich etapach prowadzenia programu rewitalizacji, konieczność pozyskiwania różnorodnych publicznych i prywatnych źródeł finansowania programów, montaż finansowy przy szczegółowym planowaniu i publicznym nadzorze przepływu środków. Rewitalizacja jest wspólnym zadaniem samorządu oraz społecznych i gospodarczych Partnerów LPR.

1. PODOKRESY PROGRAMOWANIA: 2009 – 2013 I LATA NASTĘPNE

Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swym zakresem dwa podokresy realizacji. Pierwszy przypadający na lata 2009 – 2013 oraz drugi, który będzie realizowany w latach następnych 2014 - 2015. Tak przyjęte ramy czasowe mają za zadanie sprawić, by jak największa była szansa na realizację jego zapisów. Długi okres przeznaczony na podejmowanie działań może bowiem umożliwić pozyskiwanie środków nie tylko z obecnego okresu programowania, ale również z programów, które zostaną zaplanowane w kolejnych latach. W związku z tak przyjętą filozofią realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji została podzielona na etapy, o których będzie mowa w dalszej części opracowania.

2. ZASIĘG TERYTORIALNY REWITALIZOWANEGO OBSZARU

(WYZNACZENIE GRANIC) I UZASADNIENIE Z OPISEM

**KOMPLEMENTARNOŚCI ZADAŃ W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH
OBSZARÓW**

Lokalny Program Rewitalizacji określa obszary poddawane rewitalizacji. Granice ww. obszarów są wyznaczone na podstawie krytycznej analizy wyników badań i hierarchizacji. Na podstawie weryfikacji zidentyfikowanych problemów w obszarach: przestrzennym, gospodarczym i społecznym wyodrębnione zostały cele i konkretne zadania.

Granice obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji wyznaczono na podstawie wieloaspektowych badań zaczynając od analizy SWOT poprzez analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na poziom rozwoju Bodzechowa po konsultacje społeczne. Przeprowadzając analizy starano się uwzględnić wszystkie te cechy, które wpływają na sytuację miejscowości, Gminy Bodzechów.

Miejscowość Bodzechów stanowi centrum Gminy. To tu zlokalizowane są najważniejsze instytucje użytku publicznego jak ośrodek zdrowia, szkoły, przedszkole, poczta czy Świetlica Wiejska. Również w Bodzechowie organizowane są ważniejsze imprezy kulturalne w Gminie. Mimo korzystnego położenia i wielu walorów kulturalno – przyrodniczych miejscowość Bodzechów cechuje się dużym stopniem degradacji. Wybrany obszar charakteryzuje wyraźna potrzeba rewitalizacji wynikająca z istniejącego, na nim deficytu prac remontowych i związanego z nim wysokiego stopnia degradacji, między innymi w postaci zaawansowanego zużycia technicznego i zestarzenia funkcjonalnego obiektów i infrastruktury. W związku z tym celem rewitalizacji jest poprawa estetyki przestrzeni, podniesienie atrakcyjności centrum miejscowości, wykreowanie miejsca atrakcyjnego do zamieszkania, stworzenie mechanizmu zachęt do inwestowania w nowe i istniejące w otoczeniu obiekty oraz przyciągnięcie mieszkańców miejscowości i okolic do spędzania w Bodzechowie swojego wolnego czasu, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do przeniesienia zainicjowanych procesów na tereny przyległe. Planowane działania rewitalizacyjne są zlokalizowane w podobzarach istotnych z punktu widzenia estetycznego i funkcjonalnego przestrzeni wiejskiej.

Rewitalizacja w Bodzechowie prowadzona będzie w dwóch etapach, z tego względu zostały wyznaczone dwa główne obszary rewitalizacji: strefa rekreacyjno – sportowa wraz z głównymi ciągami komunikacyjnymi we wsi oraz strefa mieszkalna.

I Etap rewitalizacji odbywać się będzie w obrębie ścisłego centrum miejscowości gdzie zlokalizowane są główne budynki użyteczności publicznej oraz obiekty rekreacyjno - sportowe. W ramach tego obszaru zlokalizowane są:

- strefa sportu – stadion sportowy wraz z boiskami do piłki nożnej oraz koszykówki;
- strefa skweru – plac zabaw wraz z terenem przyległym stanowiącym miejsce odpoczynku;
- chodniki przy głównych ciągach komunikacyjnych w Bodzechowie (ulica Opatowska i Szkolna) łączące punkty strategiczne we wsi: Plac Zborny, Świetlicę Wiejską, Poczta, Szkołę Podstawową i Gimnazjum, Przedszkole, Ośrodek Zdrowia oraz Stadion Sportowy;

- drogi dojazdowe do bloków komunalnych położonych przy Stadionie Sportowym.

II Etap w przewadze zlokalizowany będzie w strefie mieszkalnej: komunalne bloki położone w centrum miejscowości wraz z najbliższym otoczeniem (chodniki, tereny zielone oraz parking). W ramach tego etapu zaplanowano również wprowadzenie stylowego oświetlenia wzdłuż ulicy Kolejowej.

Wydzielone obszary mają swój specyficzny charakter i funkcję do spełnienia w przestrzeni miejscowości Bodzechów. Ustalając granice tych podobszarów, uwzględniono ich dotychczasową rolę przypisaną z racji położenia, charakteru, tradycji, miejscowego zwyczaju i aktualnych możliwości transformacyjnych. Przyjęte założenia funkcjonalne w ramach obszaru rewitalizowanego można sprowadzić do budowy nowego wizerunku wsi i Gminy Bodzechów z zapewnieniem wysokich standardów bytowania i pracy jego mieszkańcom, atrakcyjnego pobytu przyjezdnym oraz wprowadzenia ładu przestrzennego na obszarze rewitalizowanym i w strefach oddziaływania.

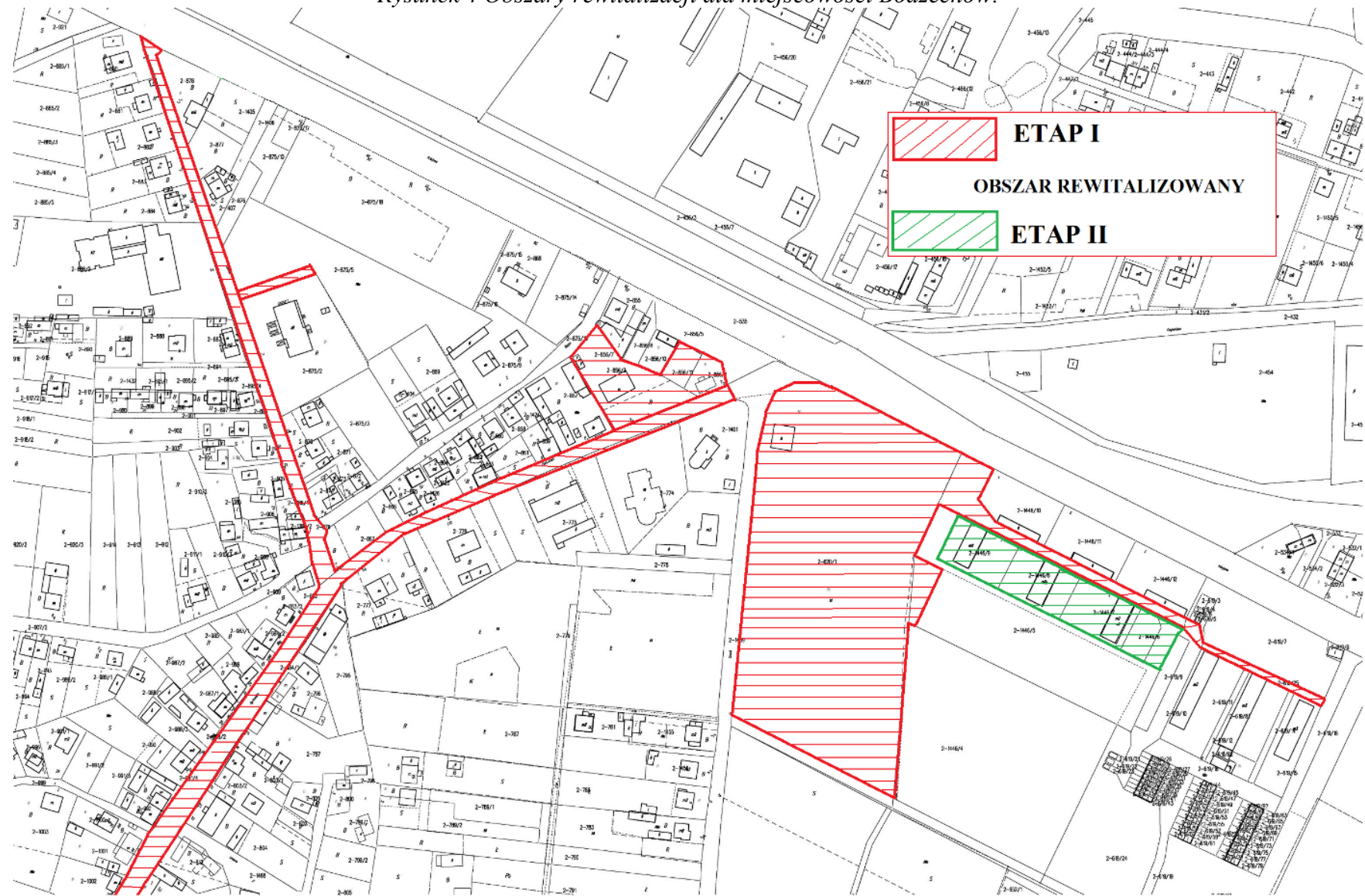
Zdjęcie 6. Skwer i plac zabaw dla dzieci w Bodzechowie.

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Rysunek 4 Obszary rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów:

3. PODZIAŁ NA ZADANIA I PROJEKTY INWESTYCYJNE

LPR został podzielony na 2 etapy inwestycyjne.

Tabela 21. Podział czasowo – zadaniowy LPR..

Etapy i zadania do realizacji
ETAP I /lata 2009 - 2013
Modernizacja i doposażenie Stadionu Sportowego w Bodzechowie.
Budowa boiska o nawierzchni z piasku do piłki siatkowej plażowej.
Siłownia na otwartym powietrzu - wyposażenie z montażem.
Montaż oświetlenia na masztach przy istniejącym boisku do piłki nożnej.
Budowa chodników, parkingów i placu dojazdowych.
Montaż elementów małej architektury i zagospodarowanie terenu Stadionu zielenią.
Budowa częściowo zadaszonej muszli koncertowej z małym zapleczem.
Zagospodarowanie Skweru w centrum Bodzechowa.
Montaż fontanny.
Montaż oświetlenia parkowego.
Doposażenie i ogrodzenie istniejącego placu zabaw dla dzieci.
Montaż elementów małej architektury i zagospodarowanie terenu Skweru zielenią (wprowadzenie elementów wyposażenia skweru z myślą o osobach starszych – stoły betonowe do gry w szachy).
Budowa trasy spacerowej łączącej strategiczne punkty w miejscowości Bodzechów – strefę mieszkalną, sportową i rekreacyjną oraz obiekty użyteczności publicznej.
Wykonanie chodników (ulice Opatowska – od placu Zbornego i Szkolna oraz przy Stadionie Sportowym i budynkach komunalnych).
Montaż oświetlenia parkowego - analogicznie jak na skwerze.
Montaż elementów małej architektury i zagospodarowanie terenu wzdłuż trasy – kamienne ścianki z podświetleniem oraz elementy zieleni.
Odrestaurowanie Placu Zbornego wraz z istniejącym Pomnikiem.
Budowa drogi dojazdowej do bloków komunalnych.
ETAP II /lata 2014 - 2015
Modernizacja bloków komunalnych.
Ocieplenie bloków izolacją termiczną.
Wymiana więźby dachowej.

Demontaż starych dachów i zadaszeń oraz montaż nowych.
Otynkowanie obiektów.
Oświetlenie zewnętrzne obiektów.
Zagospodarowanie terenu wokół bloków, montaż elementów małej architektury i elementów zielonych.
Budowa chodników wokół bloków i wzdłuż drogi dojazdowej oraz parkingów dla mieszkańców.

4. KRYTERIA WYBORU PILOTAŻU I KOLEJNOŚĆ REALIZACJI.

Zadania inwestycyjne możliwe do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji mają zróżnicowany wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy wspieranych obszarów. Biorąc pod uwagę fakt, iż wymienione wcześniej inwestycje nie wyczerpują pełnej listy przedsięwzięć, jakie będą spełniały założenia niniejszego Programu, wybór zadań do realizacji będzie uzależniony od dostępności środków oraz stopnia realizacji przez inwestycję celów LPR. W większości zadań głównym inwestorem będzie Gmina Bodzechów, która dysponuje ograniczonymi środkami na inwestycje. W przypadku takich projektów decydującym kryterium wpływającym na wybór konkretnych rozwiązań będzie bieżąca dostępność środków finansowych.

Ze względu na możliwość realizacji projektów wpisujących się w ramy Programu przez inne jednostki publiczne realizacja ważnych z punktu widzenia miejscowości przedsięwzięć będzie uzależniona od możliwości finansowych tych podmiotów.

Ze względu na znaczenie społeczno-gospodarcze poszczególnych rodzajów inwestycji, określone pod kątem wyników analizy stanu obszaru miejscowości Bodzechów objętego Programem wpływu tych inwestycji na rozwój terenów rewitalizowanych, można wskazać następującą hierarchię działań:

- 1) przedsięwzięcia polegające na uporządkowaniu i zwiększeniu estetyki terenów publicznych (zwłaszcza skweru);
- 2) przedsięwzięcia polegające na rewitalizacji obiektów na cele sportowo - rekreacyjne (Stadion Sportowy);
- 3) przedsięwzięcia wpływające na polepszenie stanu infrastruktury drogowej;
- 4) przedsięwzięcia wpływające na zwiększenia aktywności mieszkańców – tworzenie dostosowanej do potrzeb infrastruktury społecznej;

- 5) powstawanie w wyniku projektu nowych sektorów usług lub nowych produktów turystycznych;
- 6) oddziaływanie projektu na tworzenie w obszarze rewitalizowanym nowych podmiotów gospodarczych i nowych miejsc pracy;
- 7) przedsięwzięcia prowadzące do zwiększenia potencjału intelektualnego mieszkańców oraz przystosowania do nowych warunków panujących na rynku pracy – rewitalizacja społeczna.

Wszystkie wyżej zdefiniowane zadania lokalizowane są w granicach programowego obszaru rewitalizacji miejscowości Bodzechów.

Pod uwagę przy wyborze projektów do realizacji będą brane także takie kryteria jak:

- liczba mieszkańców objęta oddziaływaniem projektu,
- wartość architektoniczna obiektów poddanych rewitalizacji,
- efekt społeczny projektu w postaci tworzenia nowych miejsc pracy,
- efekty estetyczne w przypadku realizacji projektów polegających na uporządkowaniu terenów publicznych,
- wpływ projektu na zmniejszenie występowania zjawisk patologicznych,
- wskaźnik wykształcenia wśród mieszkańców terenów zrewitalizowanych,
- środowiskowe i proekologiczne oddziaływanie projektu.

Ww. kryteria można traktować jako wskaźniki osiągnięcia celów Programu.

5. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ (PRODUKTY I REZULTATY).

Ze względu na stan przygotowania zadań, które wymagają doprecyzowania, wskaźniki określone niżej mają wartość szacunkową i mogą ulec wahaniom. Część wskaźników (szczególnie oddziaływania) ma charakter nie mierzalny lub zostanie osiągnięta w długim okresie, dlatego też zostaną one określone szczegółowo przy opracowaniu poszczególnych projektów. Zrealizowane projekty inwestycyjne będą analizowane między innymi pod kątem osiągniętych niżej wymienionych wskaźników.

Tabela 22. Wskaźniki produktu.

Wskaźniki produktu	Źródło danych	Jedn. miary	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Stan na rok 2015 Wskaźnik docelowy
Długość zmodernizowanych dróg na obszarze objętym rewitalizacją	Monitoring własny	m ²	0	0	0	850	850	850	850
Liczba projektów wpływających na poprawę centrum Gminy	Monitoring własny	Umowa o dofinansowanie projektu	1	2	3	3	4	4	4
Obszar poddany rewitalizacji	Monitoring własny	Ha	0	2	3	4	5	5	5
Liczba utworzonych gospodarstw agroturystycznych	Monitoring własny	Szt.	0	0	2	3	3	3	5

Tabela 23. Wskaźniki rezultatu.

Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Jedn. miary	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Stan na rok 2015 Wskaźnik docelowy
Liczba osób korzystających z lokalnej bazy kulturalnej	Monitoring własny	osoby	1000	1000	1500	2000	2500	3000	3500
Liczba stworzonych miejsc pracy na obszarach zrewitalizowanych (miejsca pracy tworzone pośrednio oraz bezpośrednio w wyniku realizacji inwestycji ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji)	Monitoring własny/umowa o pracę	Osoby	0	0	1	2	3	4	5
Liczba nowych inwestycji zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	Monitoring własny	Szt.	0	1	3	5	7	9	10
Długość infrastruktury technicznej wybudowanej, wyremontowanej i zmodernizowanej w ramach projektu	Monitoring własny	km	0,5	3	4	4	4	4	4

IV PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2009 – 2015 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

1. PLANOWANE DZIAŁANIA PRZESTRZENNE (TECHNICZNO - MATERIALNE) W LATACH 2009 – 2015 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Tabela 24. Planowane działania przestrzenne (techniczno - materialne) w latach 2009 – 2013 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym

Nazwa planowanego działania	Etap działania /czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady brutto do poniesienia
Modernizacja i doposażenie Stadionu Sportowego w Bodzechowie (Budowa boiska o nawierzchni z piasku do piłki siatkowej plażowej, siłownia na otwartym powietrzu - wyposażenie z montażem, montaż oświetlenia na masztach przy istniejącym boisku do piłki nożnej, budowa chodników, parkingów i placu dojazdowych, montaż elementów małej architektury i zagospodarowanie terenu Stadionu zielenią, budowa częściowo zadaszonej muszli koncertowej z małym zapleczem).	Etap I LPR – lata 2009 – 2013	Stworzenie nowoczesnego i wielofunkcyjnego Stadionu sportowego wraz ze strefą kulturalno – rekreacyjną: muszla koncertowa.	Samorząd Gminy, podwykonawcy	1 249 387,00 zł
Zagospodarowanie skweru w centrum Bodzechowa (montaż fontanny, montaż oświetlenia parkowego, doposażenie i ogrodzenie istniejącego placu zabaw dla dzieci, montaż elementów małej	Etap I LPR – lata 2009	Stworzenie estetycznego i bezpiecznego skweru stanowiącego miejsce spotkań i odpoczynku dla	Samorząd Gminy, podwykonawcy	324 285,00 zł

<p>architektury i zagospodarowanie terenu Skweru zielenią - wprowadzenie elementów wyposażenia skweru z myślą o osobach starszych – stoły betonowe do gry w szachy).</p>	<p>– 2013</p>	<p>lokalnej ludności – zarówno dzieci i młodzieży jak i osób starszych.</p>		
<p>Budowa trasy spacerowej łączącej strategiczne punkty w miejscowości Bodzechów – strefę mieszkalną, sportową i rekreacyjną oraz obiekty użyteczności publicznej (Wykonanie chodników przy ulicach Opatowskiej – od placu Zbornego i Szkolnej oraz przy Stadionie Sportowym i budynkach komunalnych, montaż oświetlenia parkowego, analogicznie jak na skwerze, montaż elementów małej architektury i zagospodarowanie terenu wzdłuż trasy – kamienne ścianki z podświetleniem oraz elementy zieleni, odrestaurowanie Placu Zbornego wraz z istniejącym Pomnikiem, budowa drogi dojazdowej do bloków komunalnych).</p>	<p>Etap I LPR – lata 2009 – 2013</p>	<p>Powstanie trasy spacerowej łączącej strategiczne punkty w miejscowości.</p>	<p>Samorząd Gminy, podwykonawcy</p>	<p>1 098 542,00 zł</p>
<p>Modernizacja bloków komunalnych (ocieplenie bloków izolacją termiczną, wymiana więźby dachowej, demontaż starych dachów i zadaszeń oraz montaż nowych, oświetlenie zewnętrzne obiektów, otynkowanie obiektów, zagospodarowanie terenu wokół bloków, montaż elementów małej architektury i elementów zielonych, budowa chodników wokół bloków i wzdłuż drogi dojazdowej oraz parkingów dla mieszkańców).</p>	<p>Etap II LPR lata 2014 – 2015</p>	<p>Stworzenie estetycznie wyglądającego osiedla wpisującego się w zrewitalizowane centrum miejscowości Bodzechów wraz funkcjonalnym otoczeniem – parking.</p>	<p>Samorząd Gminy, podwykonawcy</p>	<p>1 208 978,70 zł</p>

2. PLAN DZIAŁAŃ GOSPODARCZYCH W LATACH 2009-2015 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Tabela 25 Plan działań gospodarczych w latach 2009-2015 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym.

Nazwa planowanego działania	Etap działania /czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady brutto do poniesienia
Wspieranie przedsiębiorczości (m.in. dotacje na start, szkolenia zmniejszenie podatków lokalnych dla nowych inwestorów, kursy, wyjazdy studyjne)	Etap I LPR (2009 – 2013) Etap II LPR (2014 – 2015)	Powstawanie nowych firm (1), zmniejszenie bezrobocia (1 %)	Samorząd Gminy, okoliczni przedsiębiorcy, uczestnicy sektorów gospodarki lokalnej, mieszkańcy chcący założyć działalność gospodarczą itp.	ok. 65 000,00 zł rocznie Razem: 455 000,00 zł
Wspieranie rozwoju turystyki jako priorytetowej dziedziny gospodarki lokalnej (inwestycje i dotacje, promocja, wspieranie budowy infrastruktury turystycznej)	Etap I LPR (2009 – 2013) Etap II LPR (2014 – 2015)	Zwiększenie przychodów do budżetu Gminy (1 %), podniesienie poziomu życia mieszkańców	Samorząd Gminy, okoliczni przedsiębiorcy, uczestnicy sektorów gospodarki lokalnej, mieszkańcy chcący założyć działalność gospodarczą itp.	ok. 60 000,00 zł rocznie Razem: 420 000,00 zł

3. PLAN DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH W LATACH 2007 - 2013 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Tabela 26. Plan działań społecznych w latach 2007 - 2013 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym.

Nazwa planowanego działania	Etap działania /czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady brutto do poniesienia
Wspieranie zadań mających przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, tworzenie równych szans (dofinansowanie programów profilaktycznych i tworzenia równych szans, kursy, szkolenia, wyjazdy, pomoc osobom bezdomnym, przeciwdziałanie bezrobociu, pomoc osobom współzależnym oraz dotkniętym innymi patologiami itp.).	Etap I LPR (2009 – 2013) Etap II LPR (2014 – 2015)	Zmniejszenie liczby grup wykluczonych społecznie, wyrównanie szans rozwojowych różnych grup społecznych	Samorząd Gminy, mieszkańcy, stowarzyszenia, jednostki gminne.	ok. 50 000,00 zł rocznie Razem: 350 000,00 zł
Wspieranie działań dotyczących walki z patologiami społecznymi oraz aktywizacji środowisk dziecięcych i młodzieżowych (dotacje dla organizacji pozarządowych i gminnych zajmujących się środowiskami dziecięcymi i młodzieżowymi, kursy, szkolenia, promowanie zdrowego stylu życia, kreowanie pożądaných postaw społecznych).	Etap I LPR (2009 – 2013) Etap II LPR (2014 – 2015)	Zmniejszenie poziomu występujących patologii społecznych w Bodzechowie (3 %), aktywizacja środowisk dziecięcych i młodzieżowych	Samorząd Gminy, mieszkańcy, stowarzyszenia, jednostki gminne.	ok. 80 000,00 zł rocznie Razem: 560 000,00 zł

V. WYTYCZNE W ZAKRESIE MIESZKALNICTWA

Podstawą dla określenia zasad wydatkowania środków UE na przedsięwzięcia, dot. mieszkalnictwa jest Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210/1 z 31.07.2006 r.).

Uszczegółowieniem zapisów Rozporządzenia 1080/2006 w tym zakresie, są przepisy wykonawcze Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 roku ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371/ z 27.12.2006 r.).

W ramach rewitalizacji w miejscowości Bodzechów zostały zaproponowane działania związane z mieszkalnictwem. Zostały one zaprogramowane jako element operacji dotyczącej obszarów dotkniętych lub zagrożonych degradacją fizyczną i wykluczeniem społecznym. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007 – 2013 (Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa) za kwalifikowalne uznaje się nakłady związane z mieszkalnictwem obejmujące wyłącznie wydatki ponoszone na renowację/modernizację (nie budowę nowych) budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz adaptację na potrzeby mieszkaniowe budynków stanowiących własność publiczną lub własność podmiotów o celach niezarobkowych wykorzystywanych na cele mieszkaniowe dla gospodarstw domowych lub osób o szczególnych potrzebach. Wsparcie będzie obejmować remonty i modernizacje budynków wielorodzinnych (budynek mieszkalny, w którym występują więcej niż dwa lokale mieszkalne), w tym modernizację budynków z wielkiej płyty. Kwalifikowane do wsparcia są interwencje obejmujące odnowę części wspólnych budynków. Działania, które mogą uzyskać dofinansowanie z EFRR (zgodnie z Rozporządzeniem 1828/2006) ujęte zostały w zamkniętym katalogu i obejmują:

- odnowienie następujących elementów budynku: dach, elewacja zewnętrzna, stolarka okienna i drzwiowa, klatka schodowa, korytarze wewnętrzne/zewnętrzne, wejścia i elementy jego konstrukcji zewnętrznej, winda;
- instalacje techniczne budynku;

- działania podnoszące efektywność (oszczędność) energetyczną budynku (termomodernizacja).

Inwestycje w obszarze mieszkalnictwa mogą być realizowane wyłącznie na wyznaczonych obszarach wsparcia. Wykaz kryteriów wymaganych dla określenia obszarów wsparcia zawarty został w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia 1828/2006. Obejmuje on następujące kryteria:

- a. wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- b. wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- c. niekorzystne trendy demograficzne;
- d. niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji;
- e. wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- f. szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska;
- g. niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- h. wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców;
- i. porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;
- j. niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 Rozporządzenia 1828/2006 obszary, na których dopuszcza się wsparcie w zakresie mieszkalnictwa, powinny spełniać łącznie co najmniej trzy kryteria z podanej wyżej listy, przy czym dwa muszą odnosić się do wymiaru społecznego tj. zawierać się w katalogu od a) do h). Obszar gdzie będzie przeprowadzona inwestycja odznacza się przede wszystkim wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia, wysoką stopą długotrwałego bezrobocia, niskim poziomem wykształcenia, niskim wskaźnikiem prowadzenia działalności gospodarczej, niskim poziomem wydajności energetycznej budynków i porównywalnie niskim poziomem wartości zasobu mieszkaniowego.

Zdjęcie 7. Budynek komunalny przeznaczony do rewitalizacji.

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

W ramach rewitalizacji w Bodzechowie przeprowadzona zostanie modernizacja trzech komunalnych budynków zamieszkania wielorodzinnego. W ramach remontu wykonane zostaną między innymi:

1. ocieplenie 3 istniejących bloków izolacją termiczną ze styropianu gr. 15cm;
2. wymiana częściowa lub całkowita więźby dachowej;
3. demontaż istniejącej konstrukcji i pokrycia dachu;
4. demontaż zadaszeń nad wejściami do budynków;
5. montaż nowych zadaszeń nad wejściami;
6. montaż nowych warstw dachu; więźba, izolacje przeciwwilgociowe, przeciwwiatrowe i termiczne, pokrycie z blachy fałdowej;
7. tynk silikatowy, na fragmentach bonie;
8. oświetlenie zewnętrzne na ścianach budynku;
9. schodki wraz z podjazdami z kostki betonowej.

Dzięki modernizacji budynków podniesie się poziom życia ich mieszkańców. Bloki po remoncie będą harmonizowały z estetyką otoczenia. Realizacja kompleksowych inwestycji w centrum miejscowości będzie motywacją do podejmowania dalszych prac związanych z odnową i modernizacją danego obszaru.

VI. PLAN FINANSOWY REWITALIZACJI NA LATA 2009 – 2015 (OBLIGATORYJNY) I NA LATA NASTĘPNE (FAKULTATYWNY)

Tabela 27. Plan finansowy rewitalizacji na lata 2009 – 2015 (obligatoryjny) i na lata następne (fakultatywny).

NAZWA REALIZOWANEGO ZADANIA	WARTOŚĆ ZADANIA (brutto)	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA (Budżet JST, Budżet państwa, środki prywatne, środki UE, inne)	Lata realizacji						
			2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Modernizacja i doposażenie Stadionu Sportowego w Bodzechowie (Budowa boiska o nawierzchni z piasku do piłki siatkowej plażowej, siłownia na otwartym powietrzu - wyposażenie z montażem, montaż oświetlenia na masztach przy istniejącym boisku do piłki nożnej, budowa chodników, parkingów i placu dojazdowych, montaż elementów małej architektury i zagospodarowanie terenu Stadionu zielenią, budowa częściowo zadaszanej muszli koncertowej z małym zapleczem).	1 249 387,00 zł	Budżet JST, Budżet państwa, środki UE							
Zagospodarowanie Skweru w centrum Bodzechowa (montaż fontanny, montaż oświetlenia parkowego, doposażenie i ogrodzenie istniejącego placu zabaw dla dzieci, montaż elementów małej	324 285,00 zł	Budżet JST, Budżet państwa, środki UE							

<p>architektury i zagospodarowanie terenu skweru zielenią - wprowadzenie elementów wyposażenia skweru z myślą o osobach starszych – stoły betonowe do gry w szachy).</p>									
<p>Budowa trasy spacerowej łączącej strategiczne punkty w miejscowości Bodzechów – strefę mieszkalną, sportową i rekreacyjną oraz obiekty użyteczności publicznej (Wykonanie chodników przy ulicach Opatowskiej – od placu Zbornego i Szkolnej oraz przy Stadionie Sportowym i budynkach komunalnych, montaż oświetlenia parkowego, analogicznie jak na skwerze, montaż elementów małej architektury i zagospodarowanie terenu wzdłuż trasy – kamienne ścianki z podświetleniem oraz elementy zieleni, odrestaurowanie Placu Zbornego wraz z istniejącym Pomnikiem, budowa drogi dojazdowej do bloków komunalnych).</p>	<p>1 098 542,00 zł</p>	<p>Budżet JST, Budżet państwa, środki UE</p>							
<p>Modernizacja bloków komunalnych (ocieplenie bloków izolacją termiczną, wymiana więźby dachowej, demontaż starych dachów i zadaszeń i montaż nowych, oświetlenie zewnętrzne obiektów, otynkowanie obiektów, zagospodarowanie terenu wokół bloków, montaż elementów małej architektury i elementów zielonych, budowa chodników wokół bloków i wzdłuż drogi dojazdowej oraz parkingów dla mieszkańców).</p>	<p>1 208 978,70 zł</p>	<p>Budżet JST, Budżet państwa, środki UE</p>							

Wspieranie przedsiębiorczości (m.in. dotacje na start, szkolenia zmniejszenie podatków lokalnych dla nowych inwestorów, kursy, wyjazdy studyjne).	455 000,00 zł	Budżet JST, Budżet państwa, środki UE							
Wspieranie rozwoju turystyki jako priorytetowej dziedziny gospodarki lokalnej (inwestycje i dotacje, promocja, wspieranie budowy infrastruktury turystycznej).	420 000,00 zł	Budżet JST, Budżet państwa, środki UE							
Wspieranie zadań mających przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, tworzenie równych szans (dofinansowanie programów profilaktycznych i tworzenia równych szans, szkolenia, wyjazdy, pomoc osobom bezdomnym, przeciwdziałanie bezrobociu, pomoc osobom dotkniętym patologiami itp.)	350 000,00zł	Budżet JST, Budżet państwa, środki UE							
Wspieranie działań dotyczących walki z patologiami społecznymi oraz aktywizacji środowisk dziecięcych i młodzieżowych (dotacje dla organizacji pozarządowych i gminnych zajmujących się środowiskami dziecięcymi i młodzieżowymi, kursy, szkolenia, promowanie zdrowego stylu życia, kreowanie pożądanых postaw społecznych)	560 000,00 zł	Budżet JST, Budżet państwa, środki UE							

Można stwierdzić iż zadania (projekty) zapisane do realizacji w LPR w kontekście ich realizacji do roku 2015:

1. faktycznie oddziałują na problemy grup docelowych,
2. trwale i realnie zmieniają (uzupełniają) dotychczasową ofertę miejscowości i Gminy Bodzechów, co wpłynie na wyprowadzenie obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego, w szczególności poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju,
3. są kompleksowe m.in. ze względu na udział partnerów społecznych i gospodarczych,
4. wpływają na urozmaicenie oferty regionu,
5. wprowadzają nowe innowacyjne rozwiązania bądź funkcje dla obszaru rewitalizowanego.

VII. SYSTEM WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i programy działań na kilka lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad aktualnością i podnoszeniem jego jakości. Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów Programu Rewitalizacji jest skuteczny i przemyślany system jego wdrażania. Proces ten jest przedsięwzięciem złożonym, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z otoczeniem. Wdrożeniu programu towarzyszyć będzie jego ewaluacja, która opierać się będzie na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

Ze względu na długookresowy charakter, wdrażanie założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Wybór prawnej formy zarządzającego Programem.

Zarządzającym Programem w imieniu Gminy Bodzechów będzie Wójt Gminy Bodzechów przy pomocy Zespołu ds. Wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów. Zespół zostanie powołany stosownym Zarządzeniem Wójta Gminy i w jego skład wejdą:

- 2 przedstawiciele Wójta Gminy – w tym Pełnomocnik ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji, który będzie przewodniczył pracom Zespołu,
- 2 przedstawiciele Rady Gminy,
- 2 przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie obszaru rewitalizowanego,
- 2 przedstawiciele przedsiębiorców,
- inne osoby wskazane przez Wójta.

Zespół ds. Wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji opracuje swój regulamin, a jego pracami będzie kierował Pełnomocnik ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zespół będzie miał za zadanie nadzorowanie skuteczności i jakości realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Do zadań Zespołu będzie należało w szczególności:

1. przygotowywanie rocznych sprawozdań z realizacji LPR,

2. przedkładanie Radzie Gminy propozycji zmian w treści LPR,
3. zapoznanie się z uwagami Rady Gminy dotyczącymi rocznego sprawozdania z realizacji LPR,
4. opiniowanie wniosków przedkładanych przez Partnerów Projektów dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego,
5. przygotowanie i zatwierdzenia Planu Komunikacji LPR,
6. ewaluacja LPR,
7. podejmowanie decyzji odnośnie regulaminu prac Zespołu, wyboru sekretarza, itp.
8. inne określone w Regulaminie i mające znaczenie dla realizacji LPR.

Uczestnictwo w pracach Zespołu będzie miało charakter społeczny i za udział w nich nie przysługuje wynagrodzenie. Zespół spotykać będzie się nie rzadziej niż raz w roku. Decyzje podejmowane będą w ramach Zespołu o ile to możliwe w ramach konsensu, szczegółowy tryb podejmowania decyzji zostanie zaproponowany w Regulaminie Zespołu.

Lokalny Program Rewitalizacji dla wsi Bodzechów będzie realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Gmina, korzystając z funduszy strukturalnych, jest zobowiązana przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych. Wdrażanie polityki strukturalnej będzie dotyczyło przede wszystkim budowy, przebudowy i modernizacji elementów infrastruktury technicznej, gospodarczej, społecznej oraz monitorowania bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

VIII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1. SYSTEM MONITOROWANIA I AKTUALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Kluczowe znaczenie dla oceny podejmowanych działań ma ich monitoring. Funkcję instytucji monitorującej wdrażania LPR będzie pełnił Rada Gminy Bodzechów. Co najmniej raz w roku przed sesją absolutoryjną będą analizowane postępy w realizacji Programu Rewitalizacji. Rada Gminy jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie:

1. akceptację rocznych sprawozdań z realizacji LPR przygotowanych przez Zespół ds. Wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji, w szczególności osiągnięcia celów, rezultatów,
2. analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści Lokalnego Programu Rewitalizacji,
3. monitorowanie uzyskanych efektów ekologicznych oraz zmian w stanie środowiska,
4. aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji,
5. uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetu Gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.

Monitorowanie LPR to systematyczne i ciągłe zbieranie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania Programu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitoring Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów będzie skoncentrowany głównie na kontroli realizacji projektów inwestycyjnych. By podnieść jego przydatność, będzie on prowadzony w dwóch zakresach:

- **rzeczowym** – ma za zadanie dostarczyć dane i informacje na temat aktualnego stanu wdrażania LPR oraz przyczynić się do przeprowadzenia oceny jego wykonania na dany moment badawczy (raz w roku na podstawie sprawozdania z realizacji LPR przygotowanego przez Zespół ds. Wdrażania LPR). Zakres

rzeczowy monitoring będzie prowadzony w dwóch kategoriach i dotyczyć będzie:

- wskaźników produktu,
- wskaźników rezultatu.
- **finansowym** – będą obrazować go dane finansowe realizacji projektów, które będą podstawą do stwierdzenia czy postęp finansowy we wdrażaniu LPR jest osiągnięty na poziomie zakładanym.

2. SPOSOBY OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI

Ewaluacja ma na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizowanego z jednoczesnym uwzględnieniem celu głównego Programu i właściwego prawodawstwa lokalnego, krajowego i wspólnotowego dotyczącego m.in. oddziaływania na środowisko naturalne projektów zapisanych do realizacji w LPR.

Rada Gminy oceniając realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie brała pod uwagę następujących 5 kryteriów:

- **skuteczność** – kryterium, które pozwala sprecyzować, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie tworzenia Programu zostały osiągnięte,
- **efektywność** – kryterium, które pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” Programu,
- **użyteczność** – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie Programu odpowiada potrzebom grupy docelowej,
- **trafność** – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele Programu odpowiadają potrzebom i priorytetem wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego,
- **trwałość** – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Programu będą trwać po jego zakończeniu.

Ocena wszystkich projektów i zadań inwestycyjnych Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów, powinna być formułowana w oparciu o:

- ocenę **ex - ante** (przed realizacją Programu), stanowiącą instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji; ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- ocenę **mid - term** (w połowie okresu realizacji) – służącą przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego nastąpi aktualizacja Programu Rewitalizacji,
- ocenę **ex - post** (na zakończenie Programu) – służącą ocenie zgodności realizacji LPR z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie,
- ocenę **on - going** (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Zespół ds. Wdrażania LPR, który będzie corocznie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Sprawozdania z oceny realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji powinny być sporządzane zgodnie z zaleceniami Rady Gminy oraz instytucji przyznających dofinansowanie projektów przewidzianych we wdrażaniu LPR. Podmiotem odpowiedzialnym za ewaluację Programu jest Zespół ds. Wdrażania LPR.

3. SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY POMIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Współpraca z organizacjami sektora prywatnego oraz organizacjami pozarządowymi służyć będzie skutecznej realizacji założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji. Podstawowymi sposobami inicjowania przedmiotowej współpracy mogą być: **partnerstwo publiczno – publiczne, partnerstwo publiczno – społeczne oraz aktywizowanie i wspieranie organizacji pozarządowych.**

Zasada „partnerstwa” jest jedną z kluczowych zasad przyświecających przygotowaniu i wdrażaniu LPR. Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi stanowi kontynuację prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji, gdzie do współpracy zostały zaproszone chętne osoby i organizacje z terenu objętego rewitalizacją. Współpraca ta będzie odbywać się także na poziomie Zespołu ds. Wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji, do którego zostaną zaproszeni przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedsiębiorców.

Inicjowanie współpracy może być oparte na następujących zasadach:

- aktywizacji społeczności lokalnych;

- wielopłaszczyznowego wspierania organizacji pozarządowych;
- włączania społeczności lokalnych w rozwiązywanie lokalnych problemów i procesy zarządzania Gminą;
- wspieranie aktywności obywateli Gminy.

Informacje na temat wdrażania działań przewidzianych w LPR w odniesieniu do obszaru rewitalizacji będą także, w miarę możliwości i potrzeb, przekazywane na zebraniach wiejskich, imprezach cyklicznych oraz za pomocą instrumentów wskazanych w Planie Komunikacji LPR, który przygotowuje Zespół ds. Wdrażania LPR. Współpraca pomiędzy Partnerami LPR ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników,
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji Gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców.
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym.

Promocja LPR

Podmiotem, który ma zadanie prowadzić i nadzorować promocję Lokalnego Programu Rewitalizacji, a w jej ramach również promocję poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych, będzie **Zespół ds. Wdrażania LPR**. W celu skuteczniejszej komunikacji pomiędzy uczestnikami procesu wdrażania Lokalnego Programu a społeczeństwem zostanie opracowany „Plan komunikacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów na lata 2009-2015”. Opracowanie to będzie podstawą działań informacyjnych i promocyjnych dla podmiotów uczestniczących we wdrażaniu LPR. W szczególności dokument ten będzie zawierał opis celów działań promocyjnych i informacyjnych, potencjalne grupy docelowe oraz działania zmierzające do zapewnienia sprawnego systemu wymiany informacji pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu wdrażania LPR.

Najważniejszym celem działań związanych z promocją Lokalnego Programu Rewitalizacji jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów pośrednich (mieszkańców, turystów) z informacją o projektach podejmowanych w jego ramach. Celem pośrednim może stać się np. pozyskanie instytucji, które ewentualnie mogą później występować w charakterze partnera poszczególnych zadań realizowanych w ramach LPR.

Grupami docelowymi do których kierowana jest promocja LPR będą:

- beneficjenci pośredni większości projektów – mieszkańcy miejscowości i Gminy,
- środowisko przedsiębiorców lokalnych i ponadlokalnych,
- organizacje pozarządowe.

W ramach promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji będą podejmowane następujące działania:

- powstanie i stałe uaktualnianie zakładki LPR na stronie internetowej Gminy Bodzechów,
- publikacje o realizacji projektów w ramach LPR w prasie samorządowej, lokalnej i regionalnej oraz w Internecie,
- tablice informacyjne i pamiątkowe informujące o realizowanych bądź zrealizowanych projektach,
- spotkania, zebrania wiejskie, warsztaty, konsultacje projektów z potencjalnymi partnerami gospodarczymi, społecznymi, jak i z mieszkańcami obszaru rewitalizowanego.

Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków UE wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z art. 8 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r. W przypadku współfinansowaniu projektów w ramach RPO WŚ na lata 2007-2013 wszystkie materiały informacyjno – promocyjne, a także dokumentacja związana z realizacją projektu (-ów) będzie zawierać:¹

1. logo Program Regionalny/Narodowa Strategia Spójności;
2. logo Unii Europejskiej, spełniające normy graficzne (określone w załączniku I do Rozporządzenia Komisji nr 1828/2006 z odwołaniem słownym do Unii Europejskiej i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego);
3. herb województwa świętokrzyskiego z podpisem WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE;
4. hasło RPOWŚ „...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...”.

Rozmieszczenie obowiązkowych znaków na wszystkich materiałach informacyjno – promocyjnych będzie zgodne z Księgą Identyfikacji Wizualnej Narodowej Strategii Spójności 2007-2013.

---

¹ *Obowiązki Beneficjenta w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z realizacją projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.* Publikacja zamieszczona na stronie www.rpo-swietokrzyskie.pl w dniu 5 sierpnia 2008 roku.

Beneficjent projektu współfinansowanego z RPO WŚ zamontuje w momencie rozpoczęcia inwestycji tablicę informacyjną i pozostanie ona w widocznym miejscu przez cały czas realizacji projektu. Napisy na niej będą wykonane w sposób czytelny i trwały.

4. KONSULTACJE SPOŁECZNE I WSPÓŁPRACA PARTNERSKA W RAMACH PROGRAMU REWITALIZACJI

W celu utrzymania stałego kontaktu ze społeczeństwem będą stosowane:

1. Środki komunikacji społecznej bezpośredniej:

- spotkania mieszkańców z urzędnikami podczas załatwiania spraw,
- spotkania Wójta z mieszkańcami w czasie przyjęć interesantów,
- spotkania Wójta oraz radnych Rady Gminy z mieszkańcami,
- przesyłki pocztowe,
- poczta elektroniczna,
- rozmowy telefoniczne.

2. Środki komunikacji społecznej pośredniej:

- relacje z dziennikarzami prasy, radia (informacja prasowa, konferencje),
- ulotki, biuletyny, informatory,
- wydawnictwa (stałe, cykliczne, okazjonalne),
- strona internetowa

Konsultacje społeczne będą prowadzone podczas:

1. Zebrań w Bodzechowie.
2. Sesji Rady Gminy.
3. Spotkań Instytucji Zarządzającej LPR.
4. ad hoc w razie potrzeby.

Przy konsultacjach społecznych mogą być wykorzystane następujące narzędzia:

- ankiety,
- bezpośrednie rozmowy z mieszkańcami/turystami,
- opracowany formularz wniosku aktualizującego zadania w ramach LPR.

Współpraca partnerska będzie realizowana:

- w ramach Instytucji Zarządzającej LPR.
- w wyniku wspólnych inicjatyw i przedsięwzięć Partnerów LPR.

PODSUMOWANIE

Rewitalizacja jest szeroko rozumiana jako przywrócenie do życia, ożywienie obszaru poddanego rewitalizacji. Lokalny Program Rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów stanowi narzędzie rozwoju w/w obszarze i charakteryzuje się :

- **kompleksowością**, czyli całościowym spojrzeniem na zdegradowany obszar, na którym podejmowane działania w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej i środowiskowej są w pełni ze sobą zintegrowane i podporządkowane tym samym celom.
- **koordynacją działań**, czyli takim zarządzaniem procesem, aby prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów istniejących jak i powstałych dzięki realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- **wieloletnością** – stopień skomplikowania procesu rewitalizacji, konieczność podjęcia wielu działań oraz ich kosztowność zmusza do rozłożenia zadań inwestycyjnych na wiele lat .

Poniższy dokument zawiera:

- listę zadań inwestycyjnych z zakresem rzeczowym i finansowym;
- terminy realizacji zadań;
- prognozę wydatków;
- wielkość środków przeznaczonych na inwestycje.

Sporządzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji powoduje:

- usystematyzowanie obszarów, na których program będzie realizowany'
- jednolitość dla wszystkich zainteresowanych,
- klarowność kryteriów oceny,
- powiązanie z możliwościami finansowymi,
- pełniejsze rozpoznanie potrzeb mieszkańców i lepsze ich zaspokajanie,
- zmniejszenie roli polityki przy wyborze inwestycji,
- radykalne zwiększenie szans na pozyskanie środków z Unii Europejskiej.

Dzięki zrealizowaniu zadań zapisanych do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji wzrośnie szeroko rozumiana konkurencyjność odnawianego obszaru oraz nastąpi poprawa warunków życia jego mieszkańców (oraz pośrednio całego regionu). Wiąże się to z adaptacją starych zasobów infrastruktury do nowych potrzeb. Niezwykle istotna jest kompleksowość podejmowanych działań rewitalizacyjnych, ponieważ o powodzeniu prac

w dużym stopniu decyduje skumulowanie założeń inwestycyjnych na danym obszarze rewitalizacyjnym, co przyczynia się do osiągnięcia odpowiedniej skali przeobrażeń (zmian). Punktem odniesienia do planowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest przede wszystkim ich kontekst społeczny. Realizacja projektów ma znaczący wpływ na rozwój obszaru rewitalizowanego i na tworzenie nowych miejsc pracy. Dzięki wprowadzonym zmianom wieś Bodzechów zyska nowy wizerunek – obszaru nowoczesnego i atrakcyjnego nie tylko dla mieszkańców, ale także dla turystów i inwestorów, którzy chętniej rozpoczną na nim działalność gospodarczą.

Przemiany przestrzenne mają duży wpływ na lokalną gospodarkę, a napływ inwestorów i powstanie nowych podmiotów gospodarczych jest równoznaczne z tworzeniem miejsc pracy i spadkiem poziomu bezrobocia. Za tym idzie natomiast poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców miejscowości. LPR ma istotny wpływ na przezwycięzenie zjawisk negatywnych w obszarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym Bodzechowa.

BIBLIOGRAFIA

1. „Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bodzechów na lata 2007 - 2013”;
2. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bodzechów”;
3. „Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów”;
4. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Bodzechów na lata 2005 - 2013”;
5. „Projekt architektoniczny zagospodarowania centrum Bodzechowa”;
6. „Strategie Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego”;
7. „Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2006-2014”;
8. „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020”.

SPIS ZDJĘĆ I RYSUNKÓW

<i>Zdjęcie 1. Warsztaty w Bodzechowie. ....</i>	12
<i>Zdjęcie 2. Spotkanie robocze w Bodzechowie z członkami stowarzyszeń, kierownikami jednostek samorządowych, przedsiębiorcami oraz aktywnymi mieszkańcami. ....</i>	17
<i>Zdjęcie 3. Zabytkowy kościół parafialny w Bodzechowie. ....</i>	20
<i>Zdjęcie 4 Stadion sportowy na którym odbywają się treningi LKS Bodzechów oraz Uczniowskiego Klubu Sportowego Herkules. ....</i>	45
<i>Zdjęcie 5 Budynek ochotniczej Straży Pożarnej w Bodzechowie. ....</i>	46
<i>Zdjęcie 6. Skwer i plac zabaw dla dzieci w Bodzechowie. ....</i>	64
<i>Zdjęcie 7. Budynek komunalny przeznaczony do rewitalizacji. ....</i>	78
<i>Rysunek 1. Położenie Gminy i miejscowości Bodzechów. ....</i>	22
<i>Rysunek 2. Lokalizacja Bodzechowa na tle proponowanego obszaru Natura 2000 ....</i>	25
<i>Rysunek 3 Obszary rewitalizacji dla miejscowości Bodzechów: ....</i>	65
<i>Rysunek 4 Koncepcja Zagospodarowania centrum miejscowości Bodzechów. ....</i>	66

SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1 Infrastruktura drogowa na terenie miejscowości i Gminy Bodzechów ....</i>	30
<i>Wykres 2 Liczba mieszkań w Gminie Bodzechów. ....</i>	31
<i>Wykres 3 Powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Bodzechów. ....</i>	32
<i>Wykres 4 Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. ....</i>	36
<i>Wykres 5. Przyrost naturalny na 10000 osób w Gminie Bodzechów na tle Województwa Świętokrzyskiego. ....</i>	38
<i>Wykres 6 Udział osób w wieku przedprodukcyjnym. ....</i>	38
<i>Wykres 7 Udział osób w wieku produkcyjnym. ....</i>	39
<i>Wykres 8 Udział osób w wieku poprodukcyjnym. ....</i>	39
<i>Wykres 9 Bezrobotni zarejestrowani na 1000 mieszkańców. ....</i>	41
<i>Wykres 10 Dochód Gminy na 1 mieszkańca. ....</i>	43

SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Struktura własnościowa obszaru rewitalizowanego.</i>	25
<i>Tabela 2. Stan gospodarki wodnej na terenie Gminy Bodzechów.</i>	27
<i>Tabela 3. Stan gospodarki Ściekowej na terenie Bodzechowa.</i>	27
<i>Tabela 4. Infrastruktura drogowa na terenie miejscowości i Gminy Bodzechów.</i>	30
<i>Tabela 5 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Bodzechów.</i>	31
<i>Tabela 6 Rodzaje branż działalności gospodarczej w miejscowości Bodzechów w 2007r....</i>	35
<i>Tabela 7. Osoby pracujące w poszczególnych latach.</i>	36
<i>Tabela 8. Stan ludności w Gminie Bodzechów.</i>	37
<i>Tabela 9. Ruch naturalny w Gminie Bodzechów.</i>	37
<i>Tabela 10. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku.</i>	38
<i>Tabela 11 Migracje w Gminie Bodzechów.</i>	40
<i>Tabela 12 podstawowe dane statystyczne</i>	48
<i>Tabela 13 Analiza SWOT dla miejscowości Bodzechów.</i>	49
<i>Tabela 14. Nawiązanie LPR do Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020.....</i>	53
<i>Tabela 15. Nawiązanie LPR do Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2006-2014.</i>	54
<i>Tabela 16. Nawiązanie LPR do Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów</i>	56
<i>Tabela 17. Nawiązanie LPR do Planu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bodzechów.....</i>	57
<i>Tabela 18. Nawiązanie LPR do Strategii Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego.....</i>	58
<i>Tabela 19. Nawiązanie LPR do Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Bodzechów na lata 2005 – 2013.....</i>	59
<i>Tabela 20. Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach</i>	60
<i>Tabela 21. Podział czasowo – zadaniowy LPR.....</i>	67
<i>Tabela 22. Wskaźniki produktu.</i>	70
<i>Tabela 23. Wskaźniki rezultatu.</i>	71
<i>Tabela 24. Planowane działania przestrzenne (techniczno - materialne) w latach 2009 – 2013 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym.....</i>	72
<i>Tabela 25 Plan działań gospodarczych w latach 2009-2015 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym.....</i>	74
<i>Tabela 26. Plan działań społecznych w latach 2007 - 2013 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym.....</i>	75
<i>Tabela 27. Plan finansowy rewitalizacji na lata 2009 – 2015 (obligatoryjny) i na lata następne (fakultatywny).....</i>	79